

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА МОВ І ЛІТЕРАТУР ДАЛЕКОГО СХОДУ ТА
ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ

**Абсолютні й часткові синоніми в корейській публіцистиці:
перекладацький аспект**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «магістр»
студентки II курсу
Галузь знань 03 – гуманітарні науки
Зі спеціальності 035 «Філологія»
(035.066 «Східні мови та літератури (переклад
включно), перша – корейська)
ОНП «Східна філологія,
західноєвропейська мова
та переклад: корейська мова і
література»
Федченко Анастасії Леонідівни

Науковий керівник:
асист. **Кінджибала О. С.**

«Допущено до захисту»
протокол засідання кафедри мов і літератур
Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Протокол №11 від 24 травня 2023 р.
Завідувач кафедри _____ доц. Ісаєва Н.С

КИЇВ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Синонім як лінгвосеміотичний об'єкт у перекладознавчому аспекті.....	7
1.1 Теоретичні засади вивчення поняття синоніма.....	7
1.2 Структура лексичного значення синонімів	10
1.3 Класифікація синонімічних одиниць у функціонально-семантичному макрополі лексичної синонімії.....	14
1.4 Прагматичні функції синонімії в контексті публіцистичного дискурсу.....	22
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. Абсолютні та часткові синоніми як проблема перекладу.....	29
2.1. Семантико-структурна диференціація абсолютних та часткових синонімів.....	29
2.2 Лексико-стилістичні особливості синонімів як проблема перекладу.....	41
Висновки до розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3. Специфіка перекладу абсолютних та часткових синонімів у корейському публіцистичному дискурсі.....	47
3.1 Інтерпретація синонімії у статтях онлайн-газети.....	47
3.2 Проблематика перекладу абсолютних і часткових синонімів у рецензії.....	59
3.3 Особливості ретрансляції синонімів ж інтерв'ю як публіцистичного жанру.....	66
Висновки до розділу 3.....	75
ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	80
ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	84

ВСТУП

Наше сьогоднішнє – це ера інформаційної революції, підґрунтям якої став безперервний потік новин, різноманітних даних, правдивих та фейкових повідомлень тощо. Такий конгломерат публічних матеріалів супроводжується широким розповсюдженням різних інформаційно-комунікативних технологій, що в свою чергу зумовлює посилення ролі ЗМІ у процесах міжкультурної комунікації та у повсякденному житті людей. Зокрема велику роль відіграє публіцистика, яка включає в себе різноманітні статті, кореспонденцію, рецензії, репортажі, інтерв'ю, опубліковані в газетах або журналах, та інші електронні форми друку. Саме цей напрям літератури є чи не найшвидшим систематизатором та ретранслятором величезного об'єму інформації і полотном для її віддзеркалення широкій світовій спільноті. Наразі ми спостерігаємо інтенсифікацію глобалізаційних процесів та поживлення міжнародної співпраці між Південною Кореєю й Україною в науковій галузі, теоретично-практичних дослідженнях, економічній сфері, у мовно-культурному просторі, а відтак релевантності набуває питання необхідності перекладів у ниві публіцистичних текстів. Зокрема нашу увагу привертає широке використання синонімії в південнокорейських публіцистичних текстах. Це зумовлено тим, що синонімія є чи не єдиним комулятивним засобом, який може урізноманітнити текст, семантично розширити його та стилістично збагатити, що, як наслідок, зосередить на ньому увагу реципієнта. При поглибленому вивченні та кращому розумінні особливостей менталітету, відмінностей у структурах мов, у семантичному компоненті лексем, у методах віддзеркалення комунікативної мети автора, покращується обізнаність реципієнтів в інформаційному полі, інтеграція в національно-масовий простір, міжнаціональна співпраця та загальне розуміння культурного коду обох держав. Тому опанування методів перекладу схожих за значенням слів має не тільки теоретичне, а й практичне значення. Швидкий розвиток комунікативних технологій, еволюція мови та

вплив публіцистики на широкі маси населення стають визначними факторами нагромадження у текстах великої кількості синонімічних слів, що становить значну проблему перекладу і викликає інтерес серед науковців.

Синонімія стала об'єктом дослідження багатьох українських науковців, зокрема: П. С. Дудика, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ, Л. А. Лисиченко, А. О. Капелюшного, М. П. Кочергана, Л. А. Булаховського, А. П. Ковалюка, А. П. Грищенка [9; 23; 28; 22; 13; 19; 4; 15; 8]. Також темі синонімії присвятили свої праці закордонні мовознавці: Ю. Д. Апресян, Алан Круз, Герберт Ернст Віганд, Грегор Мерфі, Чо Хісок, Чон Чонде, Чан Хьонсук, Кім Союн [1; 35; 36; 41; 45; 50; 49; 46]. Теоретичним підґрунтям досліджень проблематики перекладу джерельного тексту слугують доробки Джюн Каер, Кан Джіхе, Кім Вукдона, В. І. Карабана [37; 38; 39; 14].

Актуальність цього дослідження зумовлена відсутністю достатньої кількості теоретично-практичної бази у царині досліджень проблематики перекладу семантично-тотожних слів, а також зростанням прагматичної ролі синонімії у сучасному медіа-дискурсі, зокрема публіцистиці, як преференціального елемента, який може лаконічно віддзеркалити ідіостиль автора, полегшити імпліцитне сприйняття читачем тексту шляхом надання додаткових ознак зображуваному та стилістично збагатити будь-який матеріал, викладений у гіперінформатизованому просторі.

Мета наукового дослідження полягає у визначенні лінгвокогнітивних особливостей синонімії та проблем її відтворення у перекладі, а також пошуку перекладацьких прийомів для коректної інтерпретації синонімічних слів.

Для реалізації цієї мети було виконано ряд таких **завдань**:

1. Детальний огляд теоретичного фундаменту сфери досліджень синонімії як мовленнєвої інновації та лінгвістичного феномену.

2. Визначення ролі та прагматичних функцій синонімії у публіцистиці як засобу масової комунікації.

3. Окреслення структурно-семантичних, лексико-стилістичних та граматичних особливостей синонімії.

4. Дослідження проблематики та специфіки перекладу семантично-тотожних слів у південнокорейських публіцистичних творах через призму мовно-культурного віддзеркалення їх у мові-реципієнті.

5. Пошук лексичних одиниць, що мають синонімічні зв'язки, їх аналіз та підбір найоптимальнішого перекладацького інструментарію для їх адекватного перекладу.

Об'єктом дослідження стали близько 50 синонімічних пар, у різножанрових публіцистичних творах корейських ЗМІ (зокрема це 2 статті, рецензія та інтерв'ю з онлайн-медіа «Дон-а ільбо» та також ілюстративний матеріал з «Даум Сіндон-а», «Вумен Дон-а», «Чуган Дон-а» [52, 53, 54, 55]).

Предметом дослідження є специфіка перекладу синонімічних слів у південнокорейських публіцистичних творах з огляду на комунікативно-прагматичні аспекти їх інтерпретації у мові-реципієнті.

Вирішення поставлених завдань передбачає застосування комплексної **методики** дослідження. У роботі було використано такі загальнонаукові методи (опис, кількісне опрацювання та систематизація даних, порівняльна характеристика, компонентний аналіз, пояснення та узагальнення), що дозволили проаналізувати та ідентифікувати особливості синонімів, їх предметно-понятійні ядра та когнітивне наповнення. Також було застосовано особливі лінгвістичні методи, зокрема прийоми зіставлення та структуралізму та дескриптивний аналіз.

Джерельна база дослідження – приклади синонімічних одиниць з корейських публіцистичних творів (статті, рецензія та інтерв'ю) відібрані методом суцільної вибірки.

Новизна роботи полягає у практичній розробці нових перекладацьких стратегій для інтерпретації абсолютних і часткових синонімів сучасних південнокорейських публіцистичних творів з огляду на їх попередньо

проаналізовані та систематизовані структурно-семантичні, лексико-стилістичні та граматичні особливості, а також у дослідженні та окресленні їх прагматичного потенціалу. Окрім того нами буде запропоновано методи вирішення перекладацьких суперечностей, що виникають у процесі відтворення закладеної емоційно-сміслової ідеї певного синоніму задля забезпечення правильного сприйняття реципієнтом його конотативного значення.

Теоретичне значення полягає у розширенні дослідницької бази у сфері перекладів синонімії публіцистичних творів як лінгвістичного явища, у аналізі його комунікативно-прагматичної мети, у визначенні специфіки відтворення особливостей абсолютних та часткових синонімів та у підборі перекладацького інструментарію для їх відтворення українською мовою. Положення, висвітлені у роботі, є внеском у розвиток журналістики, медіалінгвістики та перекладознавства, а висновки, отримані в ході дослідження, можуть слугувати опертям для подальших наукових розвідок та постулатів у сфері масмедіа або журналістики. Це сприятиме поглибленим дослідженням у напрямку теорії та практики перекладу південнокорейського медіа-дискурсу, зокрема вузьконаправленої царини публіцистичних творів.

Практичне значення визначається можливістю застосування результатів даної праці у подальших наукових дослідженнях, зокрема у розробці нових концепцій у сфері медіалінгвістики й теорії та практики перекладу. Також висновки, отримані в ході цього експерименту, можуть бути включені у підручники з комунікативних технологій та курсу з практики перекладу. У сучасному світі ми є свідками інтенсифікації міжнародної співпраці, зокрема України та Південної Кореї, що передбачає активну присутність у кроскультурному інформаційному просторі. Це зумовлює невідкладну потребу перекладів у царині публіцистичних текстів, що мають ознаку масовості, а відтак наше дослідження стане внеском у справу налагодження корейсько-українського діалогу.

РОЗДІЛ 1. Синонім як лінгвосеміотичний об'єкт у перекладознавчому аспекті

1.1 Теоретичні засади вивчення поняття синоніма

Синонімія – універсалія будь-якої мови і невід'ємна лінгвістична одиниця будь-якого тексту. Незважаючи на те, що визначення цього поняття у багатьох мовознавців еквівалентні один одному, нині не існує єдиного формулювання даному лексичному елементу. Науковці по-різному підходять до трактування цього терміну. Деякі взагалі виключають таке поняття як синонімія, апелюючи до того, що в мові не існує слів, які були б повністю взаємозамінними в одному контексті. Таку думку знаходимо у масштабній лінгвістичній праці Ерберта Ернста Віганда, який вважав, що «... в жодній мові немає слів – абсолютних синонімів. Оскільки світ змінюється за допомогою засобів масової інформації, з'являються нові слова, а деякі слова стають непотрібними або невмотивованими і, як наслідок, незабаром від них відмовляються або відкидають. Тому лексика природних мов не має абсолютної синонімії. Прийнято вважати, що абсолютна синонімія неможлива або не існує. Вона розглядається лише як точка відліку на передбачуваної шкали синонімії або як вихідний критерій для визначення синонімії» [36, с. 147].

Серед корейських мовознавців теж знаходимо таку думку у Чона Чонде: «В деяких корейських дослідженнях зазначається, що жодна мова не має абсолютно однакового значення слова, і навіть, якщо слова ідентичні, вони не вживатимуться двічі з одним і тим же смисловим навантаженням, оскільки немає ситуацій, де контекст був би однаковим. Ні емоційна насиченість, ні зміна стилістики не зроблять слів взаємозамінними. Однак без втручання емоційних факторів неможливо замінити два слова в тому самому контексті без зміни їх стилістичного значення. Тому, встановити синоніми досить складно. З іншого боку, існує точка зору, яка полягає в тому, що поняття одного і того ж слід сприймати гнучко [50, с. 10].

За словами Г. Винокура, «синонімічність засобів мови у реальному спілкуванні, а не у лінгвістичній абстракції є фікцією, бо синонім може вважатися синонімом лише до того часу, поки він є в словнику, однак в контексті живого мовлення не можна знайти ні одного становища, де було б байдуже як сказати: дитина чи дитя, дорога чи шлях» [5, с. 129]. Однак ці погляди не знайшли підтримки серед лінгвістів того часу, бо більшість мовознавців все ж таки визнавала існування такого лінгвістичного феномену, однак різнилися погляди на його витлумачення. Частина відносила до синонімів слова, які лише повністю збігаються за значенням, інші вважали, що це слова, які збігаються за значенням в окремих компонентах, або близькі за значенням слова, і, були ті, хто вважали, що синонімами можуть бути лише ті слова, які позначають один і той самий предмет, одне і те саме явище. Наразі існують два напрямки дефініцій, де одна описує синонім виключно за значенням слова, а інша – у функціональному плані, тобто за явищем дійсності, підґрунтям якого є емоційна забарвленість слова, оцінка явища чи надання йому характеристик через призму власного світосприйняття. Це пов'язано з тим, що мовлення є діахронним і в процесі еволюції людства з'являються нові продукти їх мислення, нові лексичні елементи, які з розвитком мови не можуть залишатися семантично-незмінними.

Порівняємо ці два діаметрально-протилежні підходи.

Наприклад, А. Капелюшний вважає, що синоніми – це «слова, що позначають те саме поняття, спільні за своїм основним значенням, але відрізняються семантичними відтінками, або емоційно-експресивним забарвленням, або тим і тим водночас» [13, с. 76].

М.А. Жовтобрюх визначає, що синоніми – це «слова, які відрізняються одне від одного звуковим складом, але означають назву одного поняття з різними відтінками в його значенні або з різним стилістичним забарвленням» [11, с. 27].

М. Кочерган пише, що це «слова однієї й тієї ж частини мови, значення яких повністю чи частково збігаються і що синонімія відображає в мові властивості об'єктивного світу, через що є лінгвістичною універсалією» [20, с. 267].

Фактично, семантичні і граматичні ознаки у синтезі спричиняють тотожні дистрибуції, або ж контекст, в якому вони функціонують і де виникає можливість взаємозаміни синонімічних слів. Однак Ю. Апресян не погоджується із даними визначеннями, оскільки вважає, що «вони не можуть бути точними, бо порівняння значень спирається на формальну процедуру, в поняття відтінку значення не має досить чіткого змісту» [1, с. 220].

Це знаходить підтвердження і у П. Дудика, який вважає, що вважає, що «синоніми – це слова (зрідка сполучення слів), які тотожні або близькі за своєю семантикою, але відрізняються матеріально, тобто звуковим складом» [9, с. 166].

Ось як визначає термін «синонім» тлумачний словник української мови: «Слово, близьке або тотожне значенням до іншого, але відмінне від нього звуковою формою» [56].

А в українській енциклопедії знаходимо найширше визначення синонімів, як слів (переважно однієї частини мови) або їхніх окремих значень, а також стійких словосполучень, афіксів, словотворчих типів, граматичних форм, зокрема синтаксичних конструкцій, що при повній чи частковій формі відмінності мають тотожні або майже тотожні значення (з можливими відмінностями в стилістичних і граматичних характеристиках та в сполучуваності). Найповніше виявляється в лексиці, що пояснюється індивідуальнішим, конкретнішим характером лексичних значень порівняно з іншими типами мовного значення і, відповідно, їх більшою кількістю та різноманітністю [10, с. 585].

Чо Хісок теж вважає, що «синонімами зазвичай називають два або більше слів, які стосуються одного предмета, явища чи поняття, але мають різне написання» [45, с. 98].

Чан Хьонсук каже, що «синонімічні відношення – це відношення, що вказують на збіг значень слів з однаковим позначуванням» [49, с. 37].

Із вищенаведених лінгвістами визначень можна побачити, що синонімія має подвійну природу, маючи у собі лінгвістичне і логічне підґрунтя. Така диференціація у трактуванні пов'язана з тим, як науковець розкриває поняття «значення слова» і що він вкладає у так звані «відтінки значення». Для цього необхідно розкрити зміст цих понять у концептуальному контексті.

1.2 Структура лексичного значення синонімів

Слово – це багатоструктурна система, яка має велику кількість різноманітних значень (лексичне, контекстуальне, мовне тощо), яких слово набуває в залежності від рівня його сприйняття, тобто як одиницю мови або мовлення. Це відіграє неабияку роль у виникненні синонімічних рядів, їх функціонуванні та при їх перекладі. Семантична структура слова складається з денотата, сигніфіката і конотата. «Денотат (позначене) – це предмет дійсності, з якого формується сигніфікат (позначуване) – поняття про цей предмет». Тобто останній є елементом першого. Конотація – це додатковий компонент значення мовної одиниці, що доповнює її предметно-логічний зміст об'єктивними відтінками оцінки, емоційності, експресивності, функціонально-стилістичної забарвленості, а також відтінками, зумовленими соціальними, неологічними, культурними, ситуаційними аспектами комунікації. «Конотація протиставляється денотації як предметно-логічному компоненту значення, хоч таке протиставлення є не завжди послідовним і чітким (особливо для емоційно-оціночної лексики різних стилів). Зв'язок денотата й конотата переважно розглядають як залежність другого від першого при вторинності другого» [30, с. 249]. Ці три елементи у свою чергу формують лексичне значення слова.

Значення слова – це лексично-виражене поняття, яке безпосередньо описує певний об'єкт чи реальне явище за допомогою звуків. У науковій літературі це «предметно-понятійне ядро слова, навколо якого групуються інші семантичні компоненти – міра виявлення ознаки чи дії, стилістична, експресивна характеристика...» [22, с. 70]. Лексичне значення є продуктом мисленнєвої діяльності людини, відредагованим в її свідомості. Це є синтез поняття з акустичним образом. Акустичний образ за Фердинандом де Соссюром «не є матеріальним звучанням певного слова, але його психологічним відбитком, уявленням, яке ми отримуємо завдяки нашим органам чуття» [31, с. 68].

Поняття у свою чергу (або як його називає М. Кочерган концептуальне значення) є ядром лексичного значення. Це результат узагальнення і виділення предметів, явищ якогось класу за певними спільними і в сукупності специфічними для них знаками [19, с. 189]. Тобто це однозначне, постійне, загальноприйняте мовне вираження, яке не може набувати диференційних ознак. Отже, ці терміни є взаємопов'язаними, але не взаємозамінними. Поняття є семантично вужчим ніж лексичне значення, але в той же час глибшим. Як правило слово синтезує у собі денотативне і конотативне значення, тобто поєднує у собі віднесеність до предмета та емоційно-експресивне забарвлення. Останнє є опціональним і нашаровується на сигніфікат.

Поняття формується на основі уявлень про реальний об'єкт у суспільній мовній практиці, далі це поняття стає базисом для формування лексичного значення слова, від якого у свою чергу відгалужуються так звані відтінки значення.

«Відтінки значення – це семантична особливість, що виявляється при порівнянні словникових одиниць, які називають одне поняття» [22, с. 70].

На основі цього формується три типи відношень:

- предметний, де концептуальне значення співвідноситься одним, або з класом денотатів;

- поняттєвий, де слово співвідноситься з конкретним поняттям;
- лінгвальний, де слово сприймається у співвідношенні зі значеннями інших слів, визначаючи один для одного семантичні межі. Значення слів, таким чином, є системно зумовленими і такі слова часто виявляються нетотожними за своїм концептуальним значенням. При такому співвідношенні слова можуть змінювати своє структурне значення з прямого на переносне, з вільного на зв'язане або фразеологічне [19, с. 190]. Структурний компонент лексичного значення слова – це діалектична єдність, складові якої перебувають у відношеннях взаємозв'язку та взаємозалежності [6, с. 158].

Тут також варто зазначити, що природа лексичних значень не однакова, що проявляється в об'єднанні різних значень у тому самому слові, у закономірностях слововживання, у функціонуванні слова в словосполученнях та реченнях. Зважаючи на все це у слові розрізняють три головні типи лексичних значень: номінативне, фразеологічно-зумовлене та синтаксично зумовлене. «Пряме номінативне значення є основним і виступає підґрунтям для виникнення, існування та застосування всіх інших значень слова. У номінативному значенні відбивається об'єктивна реальність, пізнана дійсність, з його допомогою визначаються й називаються поняття. Вони є досить стійкими, зазвичай історично незмінними і стосуються здебільшого загальноживаної лексики. Однак в процесі історичного розвитку мови від номінативного значення можуть відгалужуватися номінативно-вивідні значення – або відтінки» [2, с. 27]. Фактично вони є найменуваннями певних предметів та явищ позамовної дійсності, але вони завжди пов'язані з денотатом. Таким чином виникає полісемія та синонімія. «Фразеологічно-зумовлене або синтаксично-зумовлене значення стати основою для синонімічного ряду не можуть» [2, с. 30].

Для синонімії також важливо брати до уваги контекстуальне значення – набуття словом певного семантичного змісту в залежності від контексту.

Таким чином, будь-яка лексема, як мовна одиниця, не сприймається виключно номінально, а має одним із компонентів екстралінгвальну імплементацію слова, а саме сприйняття певного поняття через призму нашого світогляду, надання йому емоційної оцінки та закріплення його як такого у нашій свідомості.

Отже, однією з найприкметніших ознак синонімів є їх здатність означати одне й те саме поняття, а значить що вони обов'язково мають бути тотожні за основним номінативним значенням, але одночасно з тим вони майже завжди чимось відрізняються, зокрема додатковими значеннєвими відтінками, рівнем насиченості емоційною експресією, відповідністю до певного стилю та жанру публіцистичного твору, різним смисловим обсягом, здатністю сполучатися з іншими словами тощо. Візняються між собою синоніми також у здатності до сполучуваності з іншими словами, за своєю частотністю вживання та мірою активності у мові.

Таким чином, ми бачимо, що семантика слова – це досить різногалузева структура, яка пояснює сполучуваність між словами, предметні зв'язки, семантичні зміни, здатність набувати словом конотативних особливостей тощо.

Саме цим можна пояснити стрімку появу величезної кількості синонімів та суперечки щодо чіткої їх дефініції як терміну, зважаючи що при сполучуваності з іншими лексемами слово може змінювати своє лексичне значення, і при цьому сигніфікант може лишатися незмінним.

Однак, проаналізувавши всі концепції, можна зробити висновок, що синоніми – це слова, які мають одне предметно-понятійне ядро, відрізняються фонетично, і можуть відрізнитися семантично в різному комунікативному контексті. [22, с. 69].

Синоніми – це продукт вибору людиною найвдалішого вираження об'єктивної реальності через призму власного сприйняття. Для того, щоб визначити лексичне значення синоніма і відповідно підібрати для нього відповідник у перекладі, необхідно здійснити:

- компонентний аналіз слова, що передбачає виділення найменших одиниць змісту та виявлення закономірних зв'язків і відношень між одиницями. Тобто це форма опису слова, через розклад його на простіші смислові елементи – семи, що дозволить виявити семантично близькі у мовленні лексеми;
- визначити його денотативне значення, тобто мовну дійсність виражену в понятті, що дозволить зрозуміти який саме денотат є ядром синонімічного ряду;
- конотативне значення, тобто визначення рівня емоційного забарвлення даного сигніфікату, контекстне значення (врахувавши при цьому стиль і жанр твору);
- визначення лінгвального типу співвідношень між словами, щоб зрозуміти чи несе предмет номінації семантичні зміни в сполучуваності з іншими словами [25, с. 41].

1.3 Класифікація синонімічних одиниць у функціонально-семантичному макрополі лексичної синонімії

В залежності від значень, яких набуває лексема, від типу відношень, від смислових та структурних зв'язків, багатьох типів семантичних зближень та складної двоїстої значеннєвої природи синонімії мовознавці пропонують варіативні класифікації синонімів за різними критеріями в основі. Зазвичай базовою умовою є взаємозамінність слів. Однак це можливо, навіть коли смисловий компонент слів відрізнятиметься, а в такому випадку слова назвати синонімами не можна. За словами Чо Хісока, «при використанні в реальному спілкуванні слова, що належать до однієї групи синонімів, не можна легко замінити в усіх реченнях через відмінності в стилі, нюансі семантики та семантичних доменах» [45, с. 100].

Синонімами не можуть бути слова, які мають в основі різні поняття, які позначають видові і родові назви, або видові назви, що не є тотожними. Наприклад, одна людина може бути чоловіком, водієм, блондином, батьком,

братом, українцем одночасно. Денотат один, але ми не можемо вважати слова 남자, 운전사, 금발인 사람, 아버지, 형, 우크라이나 사람 синонімами, бо вони мають зовсім різну семантичну структуру. Вони рівною мірою описують денотат, але з різних аспектів, тобто не взаємозамінними у будь-якому контексті. Або, наприклад, денотат 나무 – дерево. 자작나무, 참나무, 소나무, 아스펜, 포플러 (береза, дуб, сосна, осика, тополя відповідно) не можуть бути синонімами, бо це видові назви, які не можуть взаємозамінювати один одного. Однак, ці слова можуть бути замінювати один одного за певних контекстуальних умов, і таким чином можна збагатити мовлення, уникнути небажаних повторів та показати в тексті ще якісь характерні ознаки певного предмета.

Найбільш поширену класифікацію пропонує Л. Лисиченко, яка ділить синоніми на логічні, стилістичні та емоціональні, в залежності від їх семантичного типу (тобто визначивши їх парадигматичні відношення, синтагматичні, стилістичні та дериваційні зв'язки) та компоненту, за яким відрізняються два синонімічні слова. Вона зазначає, що в кожному з підрозділів теж може бути своя диференціація. Логічні синоніми виникають внаслідок фіксації диференціальних ознак поняття. В синонімічному слові відображається нова ознака зображуваного явища чи поняття, що не була віддзеркалена у синонімічному ряді до цього. Такі синоніми уточнюють характеристику поняття. Вони також можуть ділитися на підгрупи, зокрема:

- синоніми, в значенні яких є певна ознака названого явища, яка відсутня в семантиці інших синонімів;
- синоніми, які виражають ступінь чи міру ознаки, якості, риси номінанту;
- синоніми, що характеризують інтенсивність дії або стану;
- синоніми, що відрізняються характером дії;
- синоніми, відтінки значень яких пов'язані із характером сполучуваності, властивої кожному семантично-тотожному слову із представленого синонімічного ряду;

- синоніми, відтінки значень яких пов'язані з приналежністю до словотворчих парадигм різної повноти.

Дві останні диференціації цієї класифікації показують зв'язок між відмінностями в значеннях і поняттях, але таких, що знаходять вираження через мовні елементи.

Стилістичні синоніми пов'язані із місцем слова у стилістичній системі, тобто основним критерієм є можливість вживання слова в тому чи іншому функціональному стилі.

Третій клас синонімів – емоційно-забарвлені. Основний критерій – експресивний компонент, який віддзеркалює ставлення референтів до зображуваного явища.

Четвертим класом є абсолютні, тобто тотожні за значенням синоніми [22, с. 71].

Нерідко можна зустріти синоніми, які є синтезом компонентів всіх трьох типів смислової структури слова. У публіцистичному стилі такі синоніми часто використовуються для емоційного підсилення, уточнення або узагальнення зображуваного. Саме вони надають лексичному значенню певних відтінків і роблять текст багатшим, а мову живою.

Схожий поділ можемо знайти у науковій праці М. Кочергана, який пропонує наступні класифікації. Взнявши за критерій ступінь синонімічності і здатності взаємозаміщуватися, він поділив синоніми на абсолютні, які мають повну семантичну тотожність і часткові, які імплементують відтінки лексичного значення. Тобто розмежування опирається на ступінь близькості значень слів, їхню здатність заміщати одне одного та рівень емоційної насиченості. Також в нього є схожа класифікація до запропонованої Л. Лисиченко, але в якості критерію є виконувани синонімами функції. Він поділяє синоніми на ідеографічні, стилістичні, семантико-стилістичні [20, с. 267].

Характерною особливістю ідеографічних синонімів є різний обсяг семантики, тобто вони відрізняються додатковими значеннєвими відтінками.

Стилістичні характеризуються емоційно-експресивним забарвленням, а семантико-стилістичні є фактичним компілятором особливостей перших двох груп синонімів.

Також можна знайти класифікацію за належністю до мовного рівня:

- фразеологічні – близькі за змістом стійкі сполучення слів;
- словотвірні – однокореневі синоніми з різними синонімічними афіксами;
- граматичні – розділяються в межах морфологічних синонімів, тобто таких, що відрізняються формою, але стосуються одного поняття та синтаксичні, тобто тотожні конструкції, які при відмінності формальної структури вживаються для вираження одного змісту;
- фонетичні – дублети, що є результатом чергування голосних чи приголосних;
- лексичні – лексеми, які є взаємозамінними в усіх чи конкретних контекстах і при цьому вони не змінюють зміст висловлення.

В. Ужченко додає до цієї класифікації ще поділ на «загальномовні (постійні, вільні), значення котрих усталене і не залежить від контексту, та власне контекстуальні, які є авторськими, ситуативними» [32, с. 90]. Такі слова мають різні лексичні значення, але в певному контексті набувають тотожної семантики, часто тропеїчної, що дозволяє їх замінювати один одного за певних мовних обставин.

У праці І. Білодіда вищезазначена класифікація дещо розширена, він додає до цієї групи ще професійні, обмежені діалектні синоніми і ті, що входять до пасивного словника. У цій же праці знаходимо поділ за стилістичною співвіднесеністю. Він поділяє синоніми на загальноновживані та співвіднесені з якимось певним функціональним стилем [2, с. 71].

Також в окрему групу І. Білодід виділяє:

- однокореневі синоніми, тобто такі, що відрізняються смисловими відтінками або стилістичними особливостями, якими їх наділяють різні афікси, але при цьому вони мають один корінь;

- перифрази як різновид синонімів – описові звороти мови, вони ж тропи, завдяки яким передається зміст слова. Вони можуть стати контекстуальними синонімами, передавши образно значення сигніфікату, наділивши його при цьому оцінним значенням, виразністю, яскравістю, живістю і свіжістю. Перифрази зазвичай характерні для художньої літератури, оскільки впливають на стилістичну якість оформлення думки;

- евфемізми – слова, які приховано визначають назви якогось предмета. Зазвичай використовуються для того, щоб приховати негативну конотацію денотата [2, с. 85].

У праці Г. Мерфі знаходимо наступну класифікацію: логічні синоніми (повні та смислові синоніми) та близькі синоніми [41, с. 46]. Еквівалентні слова, всі значення яких є ідентичними, називаються повними синонімами, тоді як смислові синоніми мають один або кілька спільних смислів, але відрізняються за іншими смислами, але вони мають принаймні одне однакове значення (диван/кушетка). Абсолютна синонімія встановлюється як повна тотожність усіх значень двох або більше лексем у всіх контекстах. Близькими синонімами він називає слова зі схожими значеннями, але які залежать від контексту. Близькі синоніми – це лексеми, значення яких відносно близькі або більш-менш схожі. Однак наведене визначення близької синонімії є розпливчастим, оскільки не існує точної кореляції між синонімією та семантичною подібністю. Близька синонімія пов'язана зі збігом значень і смислів, і вони збігаються значною мірою, але не повністю [42, с. 155].

У корейських мовознавців підхід до класифікації синонімів діаметрально-протилежний. Враховуючи, що корейська та українська мови різні за структурним типом, мають диференційовані синтаксичні, стилістичні та риторичні норми, а також варіативні лексично-граматичні засоби

концептуалізації дійсності, ми маємо справу з абсолютно новою і не притаманною українській мові концепцією поділу синонімів на групи. Крім того, полісемантичність багатьох корейських слів значно ширша порівняно з українськими словами, таким чином під час перекладу українською мовою виникає необхідність уточнювати значення деяких слів.

Кім Сонйон і Чон Хумін класифікують синоніми, взявши за критерій часові, просторові, стилістичні характеристики лексики, а також характеристику стосунків між мовцями та слухачами. В мові-реципієнті існує така лексико-граматична категорія як ввічливість, яка виражається в афіксації або ж зміні слова. В українській мові така категорія не є настільки розвиненою і настільки значущою в порівнянні з корейською мовою, а відтак це становить проблему перекладу.

Замість внутрішніх структур, таких як семантичні мікрокомпоненти, синтаксичні структури, у корейській мові фокус уваги зміщується на зовнішні фактори, а саме на зону використання. В залежності від сфери застосування синоніми поділяються на: лексику повсякденного вжитку і на технічну термінологію. Залежно від нормативності на нормативні та відповідно ненормативні. Залежно від регіональних відмінностей одна й та сама лексема може відрізнитися в стандартній мові, діалекті, південнокорейському вокабулярному сегменті та північнокорейському словнику.

Одним із критеріїв беруть час і поділяють слова на нові, сучасні та старі.

Найпопулярнішим поділом є класифікація, основним критерієм якої є група користувачів: дитячі слова, слова у вжитку людей похилого віку, вокабуляр людей середнього віку, жіночі слова [46, с. 34].

У даній праці також зустрічаємо поділ на письмове, усне та нейтральне мовлення. Тобто як синонім до певного слова у усному мовленні можна використати його «письмовий» еквівалент.

Крім того, корезнавці також наводять класифікацію за емоційно-стилістичним критерієм, що перегукується з наведеною вище класифікацією

українських мовознавців. Відповідно до індивідуальних конкретних ситуацій висловлювання і ставленням до неї мовця синоніми можна знайти серед сленгу, евфемізмів, саркастичної та метафоричної лексики, вокабуляру, що може передати роздратування, дружелюбність тощо.

Серед корейських мовознавців можна зустріти поділ на повсякденну мову та технічну мову, за критерієм сфери вжитку, паралельно з поділом на загальноповживані синоніми, рідкі та «мертві», тобто які вийшли із щоденного вжитку [46, с. 36].

На нашу думку, такі предметні класифікації не можуть повною мірою віддзеркалити усі типи синонімічних зв'язків та власне синоніми як мовного явища. Це пояснюється тим, що природа синонімів – це унікальний лінгвістичний феномен. Вона набагато ширша і не може бути обмежена лише ієрархічністю соціальних відносин, відмінністю між соціальними класами, діалектами, статтю, віком, контекстною ситуацією та стилістичною варіацією.

Для того, щоб розуміти смислове навантаження синонімів, актуальність застосування того чи іншого слова, їх взаємозамінність, а також щоб вміти правильно репрезентувати синонімічний ряд в перекладі на мову реципієнта, потрібно розглядати тотожні слова не лише з їх прагматичної імплементації, але й брати до уваги структурно-семантичний компонент. На нашу думку, такі класифікації є релевантними виключно для корейської мови, яка має цю чітко виражену лексично-граматичну категорію ввічливості, однак при такому досить однобічному підході слова є взаємозамінними частіше лише контекстуально, у відповідних ситуаціях під час здійснення мовленнєвого акту певним інтерпретатором. На нашу думку, в інтроспекції корейського мовознавства синонімія дуже часто перегукується з полісемією. Межа є доволі тонкою, адже денотат у таких словах є різним, але інколи представляє поняття з одного видового ряду.

Ось як категоризує синоніми Чан Хьонсук: «Всі синоніми синтезовані та класифіковані за критеріями поваги, конотації, стилю та образності. Синонімія

визначається в рамках безлічі контекстів, тому зв'язки між синонімами також можуть бути гнучкими. Іншими словами, передбачається категоризувати семантичні відношення між словами, як такі що формують відносно незалежні від контексту зв'язки, тобто контекстно-нейтральні синоніми, і відношення, що формуються умовно лише у певному контексті, тобто дистрибутивні умовні синоніми. Синоніми із розрядів образних, сленг, вузькотематичний вокабуляр, дитяча мова, квазімова, діалекти та запозичення були віднесені до розряду таких, що мають специфічні семантичні зв'язки» [49, с. 40]. Це знаходить підтримку і у праці Рода Тайсона, який зазначає, що запозичення, зокрема англійські, зазвичай трапляються у адаптованій формі фонологічно, морфологічно та синтаксично [43, с. 30]. Не варто забувати про неологізми. Ю Кьонмін запевняє, що першоджерелом лексичних нововведень є саме мова, яка відтворює світ візуалізовано й вводить у щоденний вжиток нові слова [48, с. 30].

Тобто загальна класифікація, яку наводять корейські лінгвісти, синтезує у собі кілька рівнів:

- за семантичним критерієм синоніми поділяються на концептуальні та конкретні, повні та часткові;
- за відмінностями у конотативному аспекті є активні та пасивні, суб'єктивні та об'єктивні синоніми;
- у сфері застосування розрізняють обмежені та необмежені синоніми, професійні та непрофесійні, гоноративні, пестливі та прості синоніми;
- за стилістичним компонентом виділяють архаїчні та сучасні, усні та письмові (в значенні вживання в розмовній мові та в письмовому мовленні), діалектні та стандартні. Розмовні слова можуть бути представлені як високорівневі лінгвістичні інтерпретації у певній дискурсивній ситуації. Таким чином прагматична інформація в словниках обмежується конкретними мікроструктурами та описується залежно від типу прагматичної інформації;

- виокремлюють синоніми, наділені емоційно-експресивною оцінкою, наприклад інтимності, гоноративності тощо [49, с. 38].

Всі запропоновані класифікації не виключають одна одну. Деякі з них є просто вузьконаправленими і доповнюють інші, більш узагальнені, тому фактично їх можна включити у загальну класифікацію, запропоновану Л. Лисиченко.

1.4 Прагматичні функції синонімії в контексті публіцистичного дискурсу

У нашій роботі ми зацентували увагу саме на публіцистиці з ряду причин. По-перше, вона відіграє величезне значення в житті будь-якої громади. Публіцистичні твори, як різновид журналістської діяльності продовжують невинно функціонувати як частина масмедіа, так і поза межами ЗМІ. Тобто, це набагато ширше явище, яке охоплює більшу кількість реципієнтів, впливає на інші ресурси, які надають інформацію та постійно трансформується разом з еволюцією суспільства. Виражена в електронному форматі, усному, написаному, передана через звуки і зображення вона нерозривно пов'язана з культурою, наукою, політикою, релігією, економікою, дипломатією, соціальним життям тощо.

Публіцистика – тобто аналітичні авторські матеріали різних жанрів – від стислого коментаря, полемічної замітки до значних за обсягом статей, оглядів, есе, політичних портретів, нарисів, памфлетів, у яких трактуються гострі суспільно-політичні питання з метою прямого впливу на громадську думку. «Це найкваліфікованіший вид журналістських виступів, який потребує від автора відповідного обдарування та досвіду» [12, с. 22]. Публіцистика є своєрідним згустком громадської мужності й політичної енергії. Вона сприяє виконанню головних функцій медіа, оскільки є їх частиною. Зокрема:

- інформаційна функція. Публіцистика покликана задовольняти цікавість, зменшувати невизначеність, тлумачити події та факти. Однак варто зазначити,

що останнім часом обсяг інформації надзвичайно великий, а така насиченість і легка доступність до повідомлень призводить до посилення конкуренції між інформаційними джерелами, яку часто намагаються подолати публікацією передчасних, неперевіраних, неточних, або частково зображених фактів;

- інтерпретаційна функція. Полягає у правильному вираженні і формуванні подій, громадської думки або певної оцінки зображуваному. Наприклад, газетні редакційні статті довгий час були чіткими інтерпретаціями поточних подій, нині ми бачимо тенденцію до зображення в них соціальних, культурних та політичних коментарів, повних суб'єктивних думок. Тим не менш, у публіцистиці інформація зображується більш-менш чітко та етично;

- розважальна функція. Ми всі використовуємо засоби масової інформації, зокрема публіцистичні твори, щоб змістити фокус уваги та відволіктися від інформаційно-перенасиченого, навантаженого середовища;

- виховна функція. Деякі засоби масової інформації існують не тільки як власне інформаційний ресурс, але для того, щоб культивувати знання шляхом навчання [34, с. 775].

До цієї класифікації варто додати спонукальну функцію. Публіцистика ж, як частина ЗМІ, виконуючи цю функцію, відіграє роль в управлінні соціальними масами. Вона покликана впливати на свідомість людей, шляхом формування відповідних поглядів та соціальних установок. Вона не просто повідомляє про факти, вона осмислює їх і подає цільовій аудиторії, спонукаючи до дій або формуючи відповідне ставлення до події. Це одна з найголовніших функцій публіцистичних творів, адже саме через публіцистику формується громадська думка. Це є власне найголовнішим її завданням. Саме тому полемічній публіцистиці притаманна широка жанрова різноманітність. Зокрема це можуть бути ділові або історичні заяви, державні повідомлення, новинні статті, пояснювальні репортажі, пости у блогах, редакційні публіцистичні статті та відкриті листи [40, с. 12]. До публіцистичних жанрів також відносять часописи, хроніки, інтерв'ю, репортажі, фейлетони, часописні романи.

Найширший жанровий ранг знаходимо у праці В. Здоровеги, який до вищезазначених (інформаційних жанрів) додає аналітичну групу жанрів, до яких відносять коментар, аналітичну кореспонденцію, статті, рецензію, лист, огляд преси. «Це твори, головне призначення яких аналізувати, осмислювати події, факти, явища, зокрема і готові тексти - виступи політиків, учених, наукові та художні твори, публікації преси. Саме у цих жанрах може домінувати критичний підхід, а також полеміка. У специфічний спосіб аналітико-критичну та полемічну функцію виконують і твори художньо-публіцистичної групи, тобто різні види нарису, есе, памфлет, фейлетон, інші модифікації так званої художньої публіцистики й документалістики» [12, с. 147]. Від жанру залежить рівень насиченості у творів засобів мовної виразності, адже певні жанри вимагають наявності величезної кількості різноманітних стилістичних прийомів. Саме тому мова публіцистичних творів доволі багата на художні засоби та синонімію, що становить величезний інтерес серед перекладачів як ретрансляторів комунікативної дійсності, в мові-адресаті. На нашу думку окремо можна виділити комунікативну функцію, адже однією з ключових особливостей публіцистичних творів є їх різноманітність та масовість. Вони інформують, впливають та залучують до обговорення величезну кількість адресатів, які є представниками різних цільових груп, вікових категорій, професій, релігій, світогляду, національності тощо.

Розглянемо, які ж функції виконують власне синоніми у публіцистичних творах, зважаючи на те, які задачі публіцистика має виконувати. Кожен вид синонімів має свій функціонал. Реалізація цих функцій у мовному акті і обумовлює таку широку типологію синонімів, адже як зазначає Е. Гарифулліна «вони необхідні в тому чи іншому комунікативному акті, і їх вихід у мову залежить від конкретних цілей висловлення» [7, с. 73].

А. Капелюшний виділив наступні функції синонімів стосовно їх застосування у ниві публіцистичних текстів:

- функція заміщення, тобто урізноманітнення контексту, зумовлене прагненням уникнути повторень;
- функція уточнення, тобто взаємне або перехресне уточнення, де кожен синонім деталізує інший;
- функція деталізації, тобто підкреслення, виокремлення певної риси зображуваного [13, с. 79].

Дещо ширший спектр функцій знаходимо у праці Е. Гарифулліної, присвяченої дослідженню синонімії у засобах масової інформації, зокрема газет. Окрім вищезазначених функцій вона також виділяє:

- інформаційну функцію, яка реалізується у якості комунікативних засобів мови, які ретранслюють основну предметно-логічну інформацію про явища дійсності, а також додаткову інформацію, яка розширює понятійний зміст і показує оцінку, емоційний стан автора і його ставлення до того, про що йде мова;
- експресивну функцію, яка необхідна для посилення виразності повідомлення;
- оцінну функцію, яка пов'язана з регулятивною у публіцистичних творах і яка проявляється імпліцитно або експліцитно в образному мовленні на різних мовних рівнях;
- метамовну функцію, яка покликана для заміни запозичених слів, а також спрощення професійних термінів для збільшення цільової аудиторії [7, 12].

Публіцистика цікава тим, що це не лише сухий виклад фактів, це постановка певного питання і вираження новизни думок. Це є метод образно, цікаво, популярно і легко для перцепції віддзеркалити думку автора і спровокувати спілкування між людьми. Логізація викладу та емоційно-експресивне забарвлення зазвичай взаємно зрівноважені, оскільки для вираження суспільних думок текст має бути стриманим, логічним, інформативним та чітким. Однак з такою заштампованою мовою це не буде сприйматися реципієнтами в бажаному об'ємі, тому у таких джерелах має бути

присутня певна ступінь емоційної експресії. У публіцистиці своєрідно поєднуються, переплітаються елементи логічно-абстрактного і конкретно-образного мислення, це симбіоз раціонального поняття й емоційного образу. Цим публіцистика дещо нагадує художню літературу, а це в свою чергу вимагає від неї відображення подій специфічною мовою, живою, незвичайною, свіжою, збагаченою різноманітними лексично-стилістичними засобами та риторичними фігурами, адже використовуючи саме емоційно-насичену лексику можна впливати на розум і почуття людини, стимулюючи маси до певних вчинків, надихаючи їх та формуючи в них певне світосприйняття. Зокрема цією експресивною лексикою стають синоніми, які відтворюють різні лексичні значення слова, надаючи йому авторську оцінку зображуваному явищу. Тут важливо зазначити, що публіцистичні твори багаті на синонімію, оскільки є соціально-направленими і зачіпають абсолютно різноаспектні питання і тематики, а це у свою чергу вимагає використання різноманітної лексики, часто заміни певної термінології, перифразів тощо. При цьому ключовою відмінністю публіцистики від інших форм комунікації є відсутність чуттєвої насиченості. Масова комунікація використовує менше сенсорних каналів, ніж, наприклад, спілкування віч-на-віч. Це робить зображувані повідомлення більш безособовими, неупередженими, об'єктивними та менш нав'язливими.

Переклад синонімів в публіцистиці є доволі цікавою темою дослідження, оскільки перед перекладачем постає ряд проблем. Синонім у своїй суті – це концентроване віддзеркалення певного поняття та авторського до нього ставлення чи оцінки. Однак, кожен синонім має свою специфіку, свій відтінок лексичного значення та певні стилістичні особливості. В залежності від жанрових особливостей твору, теми та комунікативної мети автора, важливо підібрати такі еквіваленти до синонімів, щоб зберегти функцію, яку виконує текст, його стилістичну направленість та правдивість змісту. За словами О. Пономарів: «У публіцистичному стилі, з огляду на його нахил до експресії висловлення (поряд з логізацією викладу), орієнтацію на усно-розмовну форму

мовлення синоніми використовуються досить широко. Специфікою публіцистичного стилю є розмежування семантично тотожних слів з погляду оцінки описуваного явища, тому публіцистика багата на синоніми, які застосовуються для різноманітнення викладу, уникнення монотонності та набридливих повторів, а кожен елемент синонімічного ряду, маючи більші чи менші семантико-стилістичні відмінності, дає можливість повніше відтворити картину зображуваного, відбити суть явища чи поняття» [29, с. 59].

А. Коваль зазначає, що «у публіцистичному стилі в основному використовується усталене коло слів і словосполучень, нейтральних емоційно і по можливості безекспресивних, які й створюють типовий для цих стилів холодний, сухий колорит» [15, с. 39]. Один із прийомів публіцистичного стилю – це саме індивідуальна інтерпретація синонімів.

За даними енциклопедії української мови, серед функцій, які відіграє синонімія зокрема у творах публіцистичних виокремлюють:

- функція семантичного добору слова з ряду можливих назв для уточнення, виділення різноманітних відтінків у характеристиці поняття з метою адекватного його позначення;

- функція стилістичного добору слова з ряду можливих назв з метою адекватного оформленого (у функціонально-стильовому та емоційно-оцінному аспектах) позначення відповідного поняття;

- функція підсилення семантичної або емоційно-експресивної характеристики поняття і одночасно ніби підшукування найточнішої назви нього шляхом нанизування, нагромадження слів, що зветься ампліфікацією;

- функція заступлення, заміни з метою уникнення повторень в одному контексті тих самих лексичних одиниць. Одиницями, найпридатнішими для виконання цих функцій у різних випадках, є слова як з тотожною, так і з максимально-наближеною предметно-поняттєвою віднесеністю, відмінності в значенні яких можуть нейтралізуватися в певних значеннях контекстів [10, с. 585].

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

У першому розділі було розглянуто варіативні наукові погляди у питанні визначення поняття «синоніми». Зокрема було опрацьовано дві найпопулярніші концепції, де синонімія розглядається із позиції її кореляції із поняттями «значення слова» та «відтінки значення», тобто у функціонально-прагматичному співвідношенні. Якщо об'єднати два підходи, то отримаємо уніфіковане визначення, яким широко користуються науковці: «Синоніми – це слова, що позначають одне й те саме поняття, спільні за своїм основним значенням, але відрізняються матеріально, тобто звуковим складом, семантичними відтінками, або емоційно-експресивним забарвленням, або тим і тим водночас». Було опрацьовано теоретичну базу у визначенні внутрішніх компонентів структури лексичного значення слів, що дозволяє визначати наявність або відсутність синонімічних зв'язків між словами. Зокрема це «значення слова», «відтінки значення», «поняття», «денотат», «сигніфікат», «конотат». Крім того, семантично тотожні слова є одним із джерел збагачення мови, наділення її образністю, свіжістю, різноманітністю у методах висловлення однієї і тієї ж думки. Це стає предметом дослідження багатьох лінгвістів і культурознавців та каменем спотикання для багатьох перекладачів.

Отже, синонімія є явищем поліфункціональним, а серед основних функцій можна виокремити заміщення, уточнення, деталізацію, а також інформаційну, оцінну та метамовну функцію. Також було наведено кілька класифікацій синонімів, у відповідності до визначених критеріїв у публіцистичному дискурсі, особливості та функції якого теж були висвітлені у розділі.

Таким чином у першій частині нашого дослідження було проаналізовано і систематизовано основні складові елементи такого лінгвістичного феномену як синонімія, які можуть викликати суперечності під час перекладацького процесу.

РОЗДІЛ 2. Абсолютні та часткові синоніми як проблема перекладу

2.1 Семантико-структурна диференціація абсолютних та часткових синонімів

Ідея синонімії полягає в тому, що два слова мають спільне значення, і проблемою стає встановити, наскільки сильним має бути збіг значень (денотативного і конотативного) двох слів, щоб їх можна було вважати синонімами. Круз стверджує, що «не існує чіткого способу визначення синонімів». Дійсно, синоніми повинні виявляти високий ступінь семантичного перекриття. Якщо два слова відрізняються (виключно) стилістичними особливостями (наприклад, ощадливий, скупий), то взаємозаміна зберігає умови істинності, але конотація змінюється. Слід розуміти, що і семантика, і стилістика відіграють велику роль у основах якісного перекладу, а тому мають бути враховані при інтерпретації синонімів у мові оригіналу. Щоб знайти різницю в значеннях, ми повинні врахувати деякі гіпотетичні компоненти значення, такі як конотація, супутні обставини, стиль, додаткові ознаки, тому безумовно існує проблема вибору правильного слова, такого, щоб ілюструвало парадигматичні, або міжмовні зв'язки слів. Дослідивши цю різницю ми можемо поділити всі синоніми на дві великі групи: абсолютні і часткові синоніми.

Об'єднання слів, що означають одне поняття і відносяться до однієї лексико-граматичної категорії, називають синонімічним рядом, і разом з тим кожне окреме слово може виражати різні відтінки значення одного сигніфікату, міру емоційного забарвлення, чи стилістичну співвіднесеність. Синонімічний ряд має стрижневе слово, або домінанту, яка найбільш чітко визначає основний зміст, властивий всім іншим членам ряду. [2, с. 74]. Домінанта семантично найпростіша, стилістично нейтральна, містить загальну для всіх членів ряду сему, є вільною для поєднання з іншими словами.

Комунікативна стратегія передбачає, що мовець може вдаватися до деталізації певного об'єкту, може мати бажання збагатити свою мову, виразити

своє ставлення чи почуття до зображуваного. Цієї мети він досягає саме шляхом використання певного синонімічного ряду. Синонімічним рядом називають кілька синонімів, об'єднаних за своїм лексичним значенням в окрему групу [9, с. 166] Це унікальний лінгвістичний феномен, яким послуговуються перекладачі, аби уникнути дублювання і передати тотожний зміст іншими словами. Ядром синонімічного ряду є певний денотат, до якого додають нові смислові компоненти і таким чином надають об'єкту деталізації паралельно уникаючи тавтології.

У будь-якій мові ми можемо зустріти слова, абсолютно ідентичні один одному і за семантичним, і за емоційно-оцінним компонентом. Це так звані абсолютні синоніми, або як ще можна зустріти в наукових працях – лексичні дублети. Зазвичай це слова, які утворилися шляхом синтезу літературної та діалектичної мови, включно з термінологією та запозиченнями. Зустрічають абсолютні синоніми в текстах доволі рідко, зокрема текстах публіцистичних, стиль та жанр яких часто обмежують можливість до наділення експресивністю зображуване явище. Це пов'язано з тим, що у лексичному складі будь-якої мови важко знайти слова, які будуть спільними у контексті всіх особливостей функціонування. Більш того, як зазначає І. Білодід, «існування лексичних дублетів можливе в мові лише обмежений час, бо з її розвитком, вони будуть диференціюватися, поступово розходитися за семантикою, вживанням або стилістичними властивостями» [2, с. 85]. Варто додати, що часто синоніми вважаються абсолютними лише за значенням, а не за вживанням, тому що спільні потенційні семантичні ознаки в них можуть з'явитися лише в конкретному контексті, а з часом слово набуває певних вторинних значень, що згодом стає основним через частотність вживання, саме тому номінативні синоніми є темпоральними.

Абсолютні синоніми теж диференціюються між собою:

- за частотністю вживання;
- за стилістичною направленістю;

- за активністю вживання в різних жанрах;
- сполучуваністю;
- відмінністю у вживанні залежно від форми слів;
- неоднаковою активністю в мовленні жителів різних регіонів [3, с. 543].

За словами М. Кочегана, «абсолютні синоніми здебільшого трапляються в термінології, бо у мовленні щоденному вони швидко набувають різних семантичних і стилістичних відтінків з часом» [19, с. 202].

Прагматичний підхід для диференціації семантичного поля, а відтак до виявлення рівня відносності синонімів відіграє величезну роль. За словами Кім Сонйона, вона може відігравати ключову або допоміжну роль, залежно від конкретної лексики. Перш за все, є випадки, коли немає суттєвої різниці в семантиці, але є суттєва різниця у вживанні. Прикладом цього є слова «아버지» (тато) і «아버님» (ввічл. батько), які не відрізняються семантично, але мають значну різницю у вживанні. Прагматична інформація цих лексем може розглядатися як така, що відіграє ключову роль у їх розрізненні [46, с. 36]. Вживаючи гонорифічне слово «아버님» чи дитяче «아빠» ми просто додаємо відтінок лексичному значенню і отримуємо синоніми, які в процесі перекладу надають нам більше інформації про даний мовний дискурс.

Слово «아버지» може мати наступні відтінки лексичного значення при однаковому денотаті та сигніфікаті:

1. Використовується для позначення або звернення до чоловіка, дитиною якого ви є.
2. Використовується для позначення або звернення до чоловіка, який просто має дітей (стосовно власних дітей).
3. Використовується для позначення або звернення до чоловіка чиєїсь дитини.
4. Використовується у значенні чоловіка жінки, яка народила йому дітей [46, с. 37].

Так само слово «아빠» є один денотат, але може використовуватися:

- при звертанні до чоловіка, у якого є діти, або при його згадці;
- при звертанні батьків до одруженого сина, у якого є діти;
- при звертанні дружини до свого чоловіка перед дорослими людьми, якщо у них є діти;
- так себе називає чоловік перед своєю дитиною.

Наприклад, «하루 종일 땀과 먼지 속에서 일을 하고 돌아온 아버지를 둘러싸고 온 가족이 둘러 앉았다». - «Уся сім'я сіла навколо батька, який повернувся з роботи, де працював в поті чола цілий день»; «이제 한 아이의 아버지가 되고 나니까 부모님의 마음을 조금은 알 수 있겠어요». – «Тепер, коли я сам батько, я можу трохи краще зрозуміти почуття моїх батьків». «아버지» має абсолютний синонім «아범», ситуативне вживання якого абсолютно аналогічне першому.

При цьому до кожного з лексичних відтінків цих синонімів можна у свою чергу підібрати абсолютний чи частковий синонім, врахувавши категорію ввічливості, родинні чи ієрархічні зв'язки. Наприклад:

«아빠» – «тато», використовується при звертанні до батька чи при згадці його у неформальній ситуації чи із вказанням імені дитини;

«춘부장» – «батько», при звертанні до батька іншої людини, ввічливий еквівалент; «가친», «아버님» – «батько», ввічливий еквівалент при звертанні до свого батька;

«부친» – «батько», ввічливий еквівалент при звертанні до свого батька або до батька іншої особи.

У контексті перекладознавства прагматичний компонент допомагає правильно ретранслювати у мові реципієнта мовно-ситуативний простір та зв'язки між комунікаторами. При перекладі часто марковані гонорифічними афіксами слова, які вживаються в особливих ситуаціях (наприклад, ввічлива форма слова «батько» – «아버님»), вирішуються шляхом додавання описової інформації до відповідного немаркованого слова («아버지» – «батько»).

Є слова, які відрізняються не лише конотативно, а й денотативно:

«선친» – «покійний тато мовця»;

«선대인» – «покійний тато іншої людини»;

«의붓아버지» – «відчим»;

«친정아버지» – «батько одруженої жінки»;

«시아버지» – «свекор, тесть»;

«장인» – «свекор»;

«장인어른», «빙부» – «тесть».

У праці Кім Соїона також наводиться кілька відтінків лексичних значень слова «아버지», але вони, на нашу думку, не можуть бути синонімами до вищезазначених та між собою, оскільки денотати та сигніфікати у них різні. Тобто, якщо брати за основу критерій прагматичності, ми отримуємо фактично прояв полісемії.

Отже, словом «아버지» можна називати:

а) чоловіка, близького до батька або просто старого чоловіка (наприклад: «아버지, 가장 가까운 마을에 어떻게 갈 수 있는지 알려주세요» – «Батьку, підкажіть, як найближчого села дістатися?»);

б) свекра перед його батьками або тестя;

в) у метафоричному сенсі людину, яка досягла або завершила щось вперше (наприклад: «뉴턴은 물리학의 아버지로 불린다» – «Ньютона називають батьком фізики».);

г) у християнстві так можуть називати Бога (наприклад: «하늘에 계신 아버지시여» - «Отче наш, що єси на небесах...») [46, с. 37].

Наведемо також приклад синонімічного ряду до слова «дядько» в корейській мові, ми можемо прослідкувати, що фактично слова є частковими синонімами, оскільки поняття в основі вони мають одне, але відтінки лексичного значення відрізняються в залежності від місця ретранслятора

мовленнєвої діяльності у системі родинних зв'язків з денотатом, а також вони відрізняються фонетично:

«고모부» – «дядько» (чоловік сестри батька);

«삼촌» – «дядько» (неодружений брат батька);

«친삼촌» – «дядько» (брат батька);

«백부» – «дядько» (старший брат батька) – слово китайського походження;

«큰아버지» – «дядько» (старший брат батька);

«숙부» – «дядько» (молодший брат батька);

«작은아버지» – «дядько» (молодший брат батька) – слово китайського походження;

«외삼촌» – «дядько» (брат матері);

«이모부» – «дядько» (чоловік сестри матері);

«아저씨» – «дядько» (брат батька чи матері, або чоловік тітки, або просто ввічливе звертання до незнайомого або малознайомого чоловіка).

Таким чином, ми можемо побачити, що в корейській мові дискурсивно-прагматичний компонент при підборі та перекладі синонімів відіграє дійсно важливу роль, оскільки він визначає різницю у семантиці лексем відповідно до сфери використання і зв'язків між учасниками мовленнєвого акту.

Значення словосполучення та речення як основних одиниць синтаксису є діалектичною єдністю лексичного та граматичного значення.

Часткові синоніми не збігаються повністю. У науковій літературі вони також мають назву “плезіоніми” [44, с.171]. Вони можуть відрізнятися за стилем, за конотативним значенням, за дистрибуцією та семантично, тобто мати різні відтінки значень. Фактично, ідеографічні, стилістичні й семантико-стилістичні синоніми є просто підвидами однієї великої групи часткових синонімів. Частотність їх вживання набагато вища, оскільки вони охоплюють величезний лексичний пласт.

Наведемо приклад слів з однаковим семантичним навантаженням, але різною формою вжитку (перший варіант вважається універсальним, нейтральним, може використовуватися в розмовній мові, а другий варіант використовується на письмі і є більш офіційним).

Іменники:

«가게/상점» – «магазин, крамниця»;

«곡 · 노래/곡조» – «пісня, мелодія/музичний твір»;

«날씨/일기 · 기후» – «погода, клімат»;

«키/신장» – «висота, зріст»;

«아이/유아» – «дитина, немовля».

Дієслова:

«누리다 · 즐기다/영위하다» – «веселитися, насолоджуватися».

Прислівники:

«그러니까/그러므로» – «тому»;

«굉장히/너무너무» – «дуже, занадто багато»;

«조금/좀» – «трохи, небагато»;

«그리고/또한» – «і, також»;

«결국 · 끝내 · 드디어/비로소» – «нарешті, зрештою»;

«조금/다소» – «трохи/майже».

Дуже багато емоційно-насичених слів, що містять оцінку зображуваному явищу або передають ставлення мовця до свого партнера.

Це так звані «дружні слова», «милі слова» та «принизливі слова». «아버지/아빠» – «батько/тато» (перше слово передає звичайне ставлення, друге позначає більш теплі, близькі стосунки між мовцями або неформальну ситуацію);

«아주머니/아줌마» – «тітка» (перше слово передає звичайне ввічливе ставлення, друге передає зневагу);

«어머니/엄마» – «мати/мама» (перше слово передає звичайне ставлення, друге позначає більш теплі, близькі стосунки між мовцями або неформальну ситуацію);²

«여자 · 여성/계집»(낮추어 이르는 말) – «дівчина/жінка», «баба» (перше слово передає звичайне ввічливе ставлення, друге передає зневагу) [60].

Корейська мова – це мова, в якій особливо розвинена система гонорифів, які теж можуть бути одними із компонентів синонімічного ряду. Такі слова не мають жодної різниці в значенні, але сфера використання їх різна. Наприклад (другий варіант є ввічливим еквівалентом першого слова):

- іменники: 말/말씀 (слова), 밥/진지(їжа), 아들/아드님 (син), 아버지/아버님 (тато), 어머니/어머님 (мама), 나이/연세 (вік), 아내/집사람 (дружина), 몸/육체 (тіло), 선생/스승 (вчитель), 이름/성함 · 존함(ім'я), 병/병환(хвороба), 초등학교/국민학교(початкова школа), 고객 · 손님/객(гість), 친구/동무 · 벗 (друг), 호랑이/범 (тигр), 학교/서당 (школа)

- дієслова: 주다/드리다 (давати), 자다/주무시다 (спати), 죽다/돌아가시다(помирати), 먹다/잡수시다 (їсти), 묻다/여쭙다 · 여쭙다 (питати), 아프다/편찮다(хворий)

- займенники: 나/저 (я), 우리/저희 (ми), 너/당신 (ти),

При аналізі публіцистичних творів та перекладі застосованої в них синонімії ми звертатимемо увагу на ті лексеми, які є протиставними не за різними поняттями в основі, а за можливістю вживання в різних функціональних стилях, за різним рівнем емоційної насиченості, та за різницею у смислових відтінках значення.

Визначити чи є синонімічні відносини між словами, а також чи є синоніми абсолютними чи частковими можна кількома способами.

1. Можливістю заміни. Таким методом ми можемо перевірити чи можна вжити тотожне слово в представленому контексті, чи може воно в ньому функціонувати, при цьому не змінюючи семантичне, стилістичне, конотативне

забарвлення сказаного. Важливо, щоб при заміні повністю відтворювалася та виконувалася комунікативна мета автора. Наприклад, синоніми «사용하다» та «쓰다» («використовувати») можна вважати абсолютними, оскільки вони мають мінімальну різницю в значенні. Розглянемо використання представлених синонімів у статті, присвяченій мистецтву:

«우여곡절 끝에 폴리에스테르 캔버스를 찾아서 쓰고 있는데, 그 전에 종이도 써보고 천도 여러 가지를 써봤어요. 지금은 작업에 따라 5~6가지 천을 직접 제작해서 사용하고 있고요» (Woman Donga, 11.08.2022 [55]) – «Зіткнувшись з багатьма складнощами, я відкрив для себе поліестерове полотно і використовував його, хоча до цього намагався користуватися папером і різними тканинами. Зараз, залежно від роботи, я самостійно виготовляю і використовую 5-6 видів тканин». Синоніми в даному контексті абсолютно взаємозамінні і фактично перекладаємо ми їх дослівно одним словом «використовувати». Так само повністю взаємозамінними є слова «재주» та «재능» – «талант». Розглянемо їх у контексті:

«재주는 젊었을 때 잠깐 눈에 띄는 거 같아요. 그런데 나는 내 재능이 하늘이 준 정도는 아니라고 생각해요. 그러니까 노력해야죠». (주간동아, 27.04.2021 [52]) - «Здається, що талант проявляється тільки тоді, коли ти молодий. Однак я не вважаю, що мій талант – це дар неба. Тому мені треба бути старанною».

Перекладацький інструментарій, використаний при перекладі вищезазначених синонімів – це підбір лексичного еквівалента українською мовою.

Лексико-семантичний відповідник у якості методу перекладу на цільову мову добираємо і до наступних абсолютних синонімів.

«한국은 금융산업이 발달해야 다음 스텝(선진국)으로 갈 수 있다». 자금에 기업이 많이 들어가야 산업이 더 발전할 수 있다» (Daum 신동아, 07.03.2023 [54])– ««Кореї потрібно розширювати свою фінансову індустрію,

щоб вийти на наступний щабель розвитку». Чим більше грошей надходитиме в компанії, тим краще розвиватиметься промисловість».

В даному реченні синонімами є слова «발달하다» та «발전하다» («розвиватися»). Варто зазначити, що вони тут виконують додаткову функцію, а саме уникнення лексичних повторів. Незважаючи на те, що в корейській мові вони взаємозамінні і не мають жодних семантичних диференціацій, при перекладі ми послуговуємося частковими синонімами, значення яких збігатиметься в даному контексті. Це пов'язано з тим, що саме так буде збережено стилістичний компонент та емоційне забарвлення твору. Також таким чином ми уникаємо тавтології і адаптуємо текст для перцепції українського читача.

Крім того, слово «자금» має дослівний переклад «капітал», однак при перекладі ми застосовуємо слово «гроші», аби не насичувати публіцистичну статтю фінансовою термінологією.

2. Можливістю деталізації. Розглянемо наступні два речення у публіцистичному тексті з точки зору синонімії: «4월, 미국에서 3년 만에 코첼라 벨리 뮤직 앤드 아츠 페스티벌(코첼라)이 열렸다. ‘지상 최대 음악 축제’라 불리는 코첼라는 음악 팬들의 축제가이면서 동시에 페스티벌을 즐기려고 모이는 세계 셀럽들의 패션과 인맥을 엿볼 수 있는 자리이기도 하다». (Daum 신동아, 28.05.2022 [54]) - «У квітні в США втретє пройде фестиваль музики і мистецтв у долині Коачелла. Названий «найбільшим музичним фестивалем у світі», Коачелла – це не лише свято для музичних фанатів, але й можливість познайомитися з модою та зв'язками світових знаменитостей, які тут розважаються». Проаналізувавши ці два речення ми можемо побачити спектр вживаної синонімії, зокрема наявність перифразу, абсолютних та часткових синонімів. Найперше, на що слід звернути увагу це слова «축제» і «페스티벌» («фестиваль»). Особливої різниці у значенні серед цих двох лексичних елементів немає. Однак, враховуючи стиль тексту, жанрові особливості, зміст, цільову аудиторію і найголовніше сполучуваність з іншими лексемами, ці слова

можна назвати взаємозамінними лише в певному контексті. В першому реченні автор використовує у якості синоніму транскрипцію з англійської «Coachella Valley Music and Art Festival» задля урізноманітнення лексичного складу речення, а також надання висловленню стилістичних ознак та відповідного конотативного значення. Далі автор вживає те саме словосполучення, але використовуючи лексику корейського походження «음악 축제» – «музичний фестиваль». В цьому випадку заміна «축제» на «페스티벌» буде недоречною, оскільки така сполучуваність слів не є стилістично можливою. У другому реченні контекст робить два слова абсолютно взаємозамінними. У обох випадках переклад обох лексем українською мовою буде однаковим – «фестиваль». Задля уникнення тавтології ми також застосували лексичний замітник «свято» та послугувалися прийомом модуляції (досл. збиратися і насолоджуватися фестивалем – розважатися), оскільки це не заважає розумінню змісту вислову. Коачелла і фестиваль – є частковими синонімами, але не взаємозамінними, якщо немає відповідного контексту, бо лише в цьому випадку вони набувають синонімічних зв'язків. Коачелла в даному випадку слово, яке має відтінок значення, воно більш конкретизоване і тому «Коачеллу» можна замінити словом фестиваль (що власне є денотатом), але не можна слово «фестиваль» замінити на лексичний елемент «Коачелла», яка в даному висловленні є виключно виключно елементом деталізації поняття «фестиваль».

Також ми зустрічаємо у реченні перифраз «Коачелла – найбільший музичний фестиваль у світі», який фактично є теж свого роду відносним синонімом, який при перекладі ми передали дослівно.

3. Можливістю диференціації за стилістичним або експресивним компонентом. Це означає, що слова тотожні за значенням, мають у основі один денотат та сигніфікат, але розрізняються за емоційним наповненням або за стилістичними особливостями.

Розглянемо на прикладі речення: «어릴 적 필자 할머니 댁에서는 소를 키웠다. ... 집에서 가장 따뜻한 방이었던지라, 겨울에 할머니 댁에 놀러 가면

자주 그 방에 기어들어 갔다» – «Коли я була дитиною, моя бабуся тримала корів. ... Це була найтепліша кімната в будинку, тому я часто залізала туди, коли приїжджала взимку до бабусі». Тут словами, пов'язаними синонімічними зв'язками є «택» та «집». Слова мають один денотат і сигніфікат – «дім», але мають різне конотативне значення. «택» має гонорифічний відтінок, так ми скажемо про будинок людини, яка старша за віком або статусом. В даному висловленні це будинок бабусі, і слово показує прояв поваги до неї. «집» на початку цього речення є фактично денотатом, узагальненим нейтральним словом. В українській мові система гонорифів не надто розвинена, особливо у лексичному складі мови, тому при перекладі ми вживатимемо звичайний переклад, оскільки лексичний склад мови-реципієнта не має еквівалентів для ретрансляції поваги через слово «дім», і це не вплине на зміну стилю чи смислового компоненту речення. Натомість, при перекладі контексту ми можемо показати шанобливе ставлення шляхом вживання займенника «Ви» у звертанні до бабусі, або ж методом додавання іншої емоційно-забарвленої лексики. Важливо зазначити, що речення має бути адекватно репрезентоване мовою адресата для його легкої та звичної перцепції, тому дослівний переклад тут теж не буде доцільним. В цьому випадку передавати рівень поваги знаками мови не є необхідним, більш того він навпаки обтяжить речення. В цьому контексті це досягається екстралінгвальними методами. При перекладі цього висловлення ми скористалися методом опущення задля уникнення тавтології, а також методом модуляції, «бабуся тримала корів» замість «у бабусиному будинку вирощували корів» задля адаптації та легкого і звичного сприйняття вислову реципієнтами.

В корейській мові існують багато слів, які перекладатимуться однаково, проте які не є взаємозамінними, або можуть такими стати виключно в певному контексті. Наприклад, до кожного із наступного ряду часткових синонімів «소유물», «가재도구», «소득», «수입», «재물», «재산», «자산», «돈», «부», «재력» українською можна перекласти просто як «майно», однак в мові

оригіналу перше означатиме володіння чимось, власність, друге позначатиме пожитки, наступні два – про доходи, п'яте використовується здебільшого у кримінальному кодексі, шосте позначає суспільне або державне майно, або активи, сьоме – зароблені гроші, восьме просто гроші, дев'яте позначає власне чи суспільне багатство і останнє означає фінансові можливості, доходи, багатство. Звичайно, в залежності від стилю, жанру та функціоналу висловлення ми можемо дібрати лексичні еквіваленти серед часткових синонімів в мові адресата, але так само можемо перекласти все одним стрижневим словом цього синонімічного ряду – «майно», себто усі речі, які мають матеріальну цінність. Із контексту мови оригіналу зрозуміло, чи можна одне слово замінити іншим, чи змінює воно семантичний компонент цілого висловлення, чи має відтінок значення. При перекладі можна послугуватися часто незначну різницю опускають, бо не завжди в мові адресата ці диференціації взагалі визначаються, а переклад має бути адаптованим до реалій цільової аудиторії.

2.2 Лексико-стилістичні особливості синонімів як проблема перекладу

Синоніми невід'ємна частина будь-якого твору. Будь-яка мова амбігуентна, тому навіть у науковому стилі, де основним елементом викладу є термінологія, ми можемо знайти багато слів із синонімічними зв'язками, які виконуватимуть певну функцію: мовна гра, уникнення тавтології, передача контамінованих значень, надання нових смислових відтінків, уточнення тощо. Синоніми збагачують мовлення, сприяють кінетизму думки, розширюють когнітивно-дискурсивну активність.

Кожен синонім має свою специфіку, функціонал та стилістичні особливості, тому синонімія у мовознавчих студіях є широкою темою для дослідження. У той же час вона становить велику проблему перекладу.

Більшість наукових робіт, присвячених проблемам перекладу синонімії розрізняють лексичні, граматичні та стилістичні труднощі перекладу у комплексі. Теоретики перекладознавства зазвичай розглядають труднощі перекладу термінології, безеквівалентних слів, псевдо-інтернаціональних слів, власних назв тощо. Узагальнюючи ми можемо навести наступні складнощі перекладу:

1. Проблема перекладу культурно-специфічних понять, широкий спектр яких пов'язаний із продуктами загальнолюдської соціальної діяльності, традиціями, ритуалами, релігією, їжею, одягом, середовищем, мовою, технологіями, ідеологією тощо.

2. Наративи мови оригіналу, не лексикалізовані в мові перекладу, інакшими словами відсутність відповідників. Оскільки семантичні поля відрізняються в різних мовах, вони можуть стати джерелом складності на рівні лексичної еквівалентності. Наприклад «과로사» – «смерть від перевтоми на роботі». Такого терміну в українській мові нема, тому ми послуговуємося перифразом.

3. Різна конотація. «Синоніми в межах однієї мови можуть мати різні конотації або асоціативні значення. Так само відповідник у мові перекладу за певних контекстуальних умов може набувати різних конотативних значень. Слова можуть мати позитивну, негативну або нейтральну конотацію» [33, с. 133].

4. Морфологічні відмінності, або зміна денотативного та конотативного значень через додавання префіксів чи суфіксів. В корейській мові розвинена система гонорифів, що стає каменем спотикання для перекладачів на українську мову, в якій ця система не розвинена.

5. Функціонал, який виконує той чи інший синонім. Важливо передати стилістичне наповнення слова, додаткову перехресну ознаку чи застосувати синонім у мові перекладу, щоб уникнути небажаної тавтології. Найголовніше завдання тут – зберегти комунікативну мету автора.

6. З попереднього пункту випливає стилістичність. При перекладі потрібно зберегти жанрову співвіднесеність, а також офіційність та формальність чи метафоричність та образність.

7. Контекстно-залежні еквіваленти, які базуються на експліцитних контекстуальних значеннях. Тобто синонімічних зв'язків слова набувають лише в певному контексті, тоді як окремі лексеми, вони мають різні словникові значення. Ця особливість належить до прагматики спілкування, в якому складно переплітаються комунікативні акти культури. Зазвичай такі синоніми у мові перекладу передаватимуться частковими синонімами, або перифразами за умови відсутності еквіваленту.

Наприклад, Чо Ййон який у своїй праці порівнював можливості застосування перекладу «빈 공간» як «empty space» і «blank space» («порожнє місце», «пусте місце»), і зазначав, що обидва відповідники мають незалежні значення у відповідності до концепції простору, коли зустрічаються у виключному семантичному середовищі, але вони обидва не утворюють однозначної відповідності з «빈 공간». Тобто, щоб вираз був семантично еквівалентний корейському, він має бути обраний відповідно до семантичного оточення, яке відповідає значенню, тобто до контексту [51, с. 605].

8. Вживання у якості синонімів діалектизмів, запозичень чи термінології у тематично-спрямованих текстах. Наприклад, у юридичній тематиці використання синонімів зумовлене бажанням уникнути великої кількості повторень і, як наслідок, стилістичних недоліків тексту, але підібрати чітки синоніми серед термінів дуже важко. Проте варто пам'ятати, що синоніми можуть завдати шкоди чіткості й однозначності терміна. Використання синонімів із метою стилістичного прикрашення понять чи термінології взагалі є неприпустимим. Труднощі полягають в тому, що наявність синонімічних рядів у корейській та українській мовах різний у кількісному співвідношенні та у якісно-змістовному. Одному поняттю в мові оригіналу може відповідати декілька синонімів, або навпаки, а обсяг значення понять може суттєво

відрізнитися, до того ж визначене поняття може не існувати в мові перекладу, тоді необхідно підшукувати найближчий відповідник, або застосовувати перифраз. Якщо еквівалент є, то він має мати найбільш загальне значення і не надавати предмету додаткових відтінків значень. Тобто синонімічна домінанта не містить жодних конотативних елементів у своїй семантичній структурі. Взагалі терміни-синоніми, які відсутні в системі української мови, можуть бути представлені приблизними відповідниками за допомогою описативного перекладу, послівного перекладу, транскрибування та транслітерації. «Під час перекладу термінів-синонімів слід обов'язково спиратися на контекст та перевіряти вживання терміна в оригіналі, враховувати географічні і країнознавчі реалії, намагатися правильно підібрати лексичний відповідник терміна або використати кальку, а також обов'язково дотримуватися принципів гуманізму і толерантності» [27, с. 122].

Найрозповсюдженішим перекладацьким інструментарієм для інтерпретації синонімів є підбір лексичного еквіваленту. Але не завжди прямий аналог у мові перекладу передаватиме комунікативну мету автора, стилістичну забарвленість, образність чи функціонал. Також варто враховувати сполучуваність слів та контекст. Тобто найбільшою складністю стає не пошук відповідника, а можливість застосувати його у перекладі, щоб зберегти всі особливості вихідного речення. Особливо ця проблема виявляється у вживанні слів, що належать до таких семантичних груп як лексичні ряди, слова в яких співвідносяться між собою нижчим ступенем семантичної близькості.

Щоб побачити різницю в значенні слів, ми маємо зробити контрастивний і порівняльний аналіз:

- 1) скласти синонімічний або лексичний ряд до слова, що розглядається;
- 2) зробити дефініційний і компонентний аналіз кожного члена множини;
- 3) знайти лексичну валентність кожного члена синонімічного або лексичного набору;
- 4) розібрати їх граматичну сполучуваність;

- 5) зробити порівняльний аналіз вихідної мови синонімів;
- 6) зробити порівняльний розбір синонімів, що розглядаються, з їх відповідниками в мові перекладу;
- 7) Щоб прийняти остаточне рішення, варто взяти до уваги фактор частоти та фактор стилю.

Майже в кожному випадку основою семантичного значення слова виступає його денотативне значення, тобто значення, представлене в словнику. У свою чергу, розгляд синонімічного ряду в словнику синонімів дає можливість краще зрозуміти, чому автор з усього різноманіття синонімів вибрав саме цей. Положення синоніму та семантичні зв'язки всередині синонімічного ряду – це пов'язана семантично мікросистема, кожен член якої відрізняється будь-яким компонентом свого значення від інших членів. Доречне вживання синонімів завжди робить мову більш красивою та емоційно забарвленою. Цю експресивність дуже важливо передати в перекладі, а для цього необхідно опанувати закономірності функціонування мовних одиниць. Нові синонімічні одиниці утворюються в результаті семантичного поширення слова. Два або кілька слів утворюють синонімічний ряд, де відносини між синонімами можуть бути різними і де ступінь синонімічності може коливатися від повної до часткової відповідно до кількості позицій нейтралізації.

Отже, можна дійти висновку, що такі методи лексикологічного дослідження, як компонентне вивчення синтагматичних і парадигматичних зв'язків слів, застосування частотних і стилістичних критеріїв у перекладі, аналіз денотативних та конотативних значень та виявлення додаткових смислових відтінків дають змогу досягти еквівалентності перекладу та підготувати комунікативно релевантний текст на цільовій мові.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У другому розділі було представлено основні способи визначення синонімічних зв'язків між словами, а саме можливістю заміни, деталізації та диференціації за стилістичним та експресивним компонентом. Останній метод у поєднанні із контрастивним і порівняльним аналізом дозволяє показати рівень співвідносності синонімів між собою, після чого було виокремлено дві великих групи: абсолютних та часткових синонімів. Було опрацьовано їх стилістичні особливості, які становлять значну проблему перекладу, адже у мові-реципієнті їх потрібно зберегти. Зокрема це структурно-семантичний та лексико-граматичний аспект. Наведено приклади абсолютної та відносної синонімії як окремих одиниць та в контексті публіцистичного дискурсу. Тобто було окреслено основні складнощі, які виникають під час перекладацького процесу і які виявляються у збереженні функціоналу перекладі культурно-специфічних понять семантично тотожних одиниць, уникненні тавтології, передачі комунікативної мети автора, передачі контамінованих значень, не

лексикалізованих наративів мови оригіналу, морфологічних відмінностей, контекстно-залежних еквівалентів, діалектизмів, запозичень чи термінології. Деякі семантично тотожні слова взагалі передбачають наявність фонових знань для правильного їх сприйняття.

Таким чином у розділі було вивчено та проаналізовано основні складнощі, які можуть виникнути у процесі перекладу синонімічних одиниць, оскільки в мові-реципієнті всі ці особливості необхідно правильно відтворити і зберегти. Нами також було попередньо запропоновано перекладацький інструментарій, яким можна і яким недоцільно послуговуватися при ретрансляції синонімів певної мовної ситуації у цільовій мові.

РОЗДІЛ 3. Специфіка перекладу абсолютних та часткових синонімів у корейському публіцистичному дискурсі

3.1 Інтерпретація синонімії у статтях онлайн-газети

Наявність синонімів створює у мові найбагатші можливості стилістики, коли вибір одного з синонімів визначається завданням висловлювання, його жанром і стилем. Таким чином, використання більшості синонімів у корейській мові за рідким виключенням винятком вимагає великої уваги. Розглянемо на прикладі вибірки кількох жанрів публіцистичного стилю, яка частотність використання абсолютних та часткових синонімів, який функціонал вони виконують та якими методами найчастіше треба послуговуватися при відображенні їх у перекладі, щоб зберегти стилістичну співвіднесеність, жанрову відповідність, денотативне, конотативне значення, а також комунікативну мету автора. Для цього нам необхідно проаналізувати мінімум дві лексичні одиниці, визначити тип синонімічних відношень між ними,

функцію, які вони виконують всередині тексту, та дібрати найвлучніший перекладацький інструментарій для їх відображення у перекладі.

Перша стаття, яку ми взяли для аналізу є оповідальним матеріалом, новиною, розміщеною у газеті «동아일보». У ній розповідається про групи зловмисників, які продавали наркотичні засоби школярам. Стаття виконує інформаційну функцію, а крім того в ній прослідковується заклик звернути увагу на цю проблему. Однак, стаття не багата на засоби емоційного вираження, виклад доволі нейтральний. Порівняємо перші два речення:

«서울 강남구의 학교·학원가 일대에서 마약 성분이 담긴 음료를 «기억력 강화 음료»라고 속여 청소년들에게 건넨 일당 1명이 경찰에 추가로 붙잡혔다» (тут і далі 동아일보 07.04.2023 [53]). – «Поліція затримала ще одну особу за продаж підліткам наркотичних напоїв під виглядом «напоїв для покращення пам'яті» у шкільному районі в окрузі Каннам в Сеулі».

«서울경찰청 마약범죄수사대는 6일 오후 11시 50분경 대구에서 20대 여성 A 씨를 마약류관리법 위반 혐의로 긴급 체포했다고 7일 밝혔다». – «Відділ розслідування наркозлочинів Сеульського управління поліції оголосив, що 6 квітня близько півночі в Тегу було оперативно заарештовано 20-річну дівчину за порушення Закону про регулювання обігу наркотичних засобів».

Перше, що ми можемо побачити це дієслова «붙잡하다» та «체포하다» («заарештовувати»). Обидва слова мають один денотат і конотативне значення, є цілком взаємозамінними і використовуються тут задля уникнення тавтології. Їх можна назвати абсолютними синонімами, і перекладатимуться вони методом добору лексичного відповідника (задля того, щоб уникнути повторень у перекладі ми також використали два елементи одного синонімічного ряду). Звертаємо увагу на слова «학교» та «학원». Вони є частковими синонімами, оскільки при дослівному перекладі «학원» – це навчальний заклад, або установа всередині школи, що надає додаткове навчання, тоді як «학교» («школа») це слово з відтінком значення, конкретизоване. У певному контексті

вони можуть замінювати один одного, але у перекладі ми послуговувалися методом опущення, щоб уникнути тавтології. Це не змінить семантики цілого висловлення, тому цей метод є доволі доречним. Варто зазначити перекладацький інструментарій, яким ми послуговувалися при передачі часу. Ми скористалися методом генералізації, і передали дослівне «близько 23:50» як «близько півночі». Це теж є свого роду використання часткових синонімів, але в мові реципієнта. «1명이» та «20대 여성» при викладі матеріалу теж можна вважати синонімами, але контекстуальними, бо вони в цьому реченні мають одне денотативне значення, але різний сигніфікат. У тексті функціонує для виокремлення певної ознаки зображуваного, деталізації, а також допомагають уникати тавтології. Перекладаємо ці слова дослівно. У статті ми також зустрічаємо лексичний елемент «학부모» («батьки учнів»), який показує відтінок значення до звичайного «부모님» («батьки»). Такий синонім надає додаткових диференційних ознак і є елементом деталізації. У перекладі передаємо відповідно, вказуючи цю диференційну ознаку.

«실행조와 중간 관리책의 배후 조직은 중국에 근거를 둔 전화금융사기 (보이스피싱) 조직이나 그 분파일 가능성이 크다는 게 경찰의 판단이다». – «Поліція вважає, що організація, яка стоїть за командою виконавців і посередниками, швидше за все, є китайською організацією, що займається телефонним шахрайством (голосовим фішингом), або її філіалом».

Нашу увагу привертають слова «전화금융사기» («телефонне шахрайство») та «보이스피싱» («голосовий фішинг»). Слова є частковими синонімами, оскільки остання лексична одиниця містить у собі відтінок значення. Фактично, голосовий фішинг є методом телефонного шахрайства, тобто в даному випадку синонім виконує функцію деталізації, надання додаткових ознак сигніфікату. В мові адресата це потрібно зберегти, отже ми послуговуємося методом добору лексичних відповідника до першого синоніму і методом часткового транскрибування зі збереженням елементів транслітерації до другого. Такий метод ми використовуємо з кількох причин. По-перше, аби

зберегти стилістичну направленість, адаптуючи при цьому додаткові ознаки зображуваного і загальний сенс висловлення для сприйняття його українським читачем. По-друге, фонетичні та графічні системи мов значно відрізняються одна від одної, тому провідним способом у сучасній перекладацькій практиці є транскрипція із збереженням деяких елементів транслітерації. Варто зазначити, що передача форми слова мови оригіналу мовою перекладу в такому разі завжди дещо умовна та приблизна [16, с. 173].

Також усю статтю пронизують два синонімічні слова «마약» та «마약류», які є абсолютними синонімами і диференціюються в корейській мові лише графічно. В мові перекладу їх можна передати як «наркотики» та «наркотичні засоби» відповідно. В тексті знаходимо також слово «약물» – що теж позначає наркотик, але до попередніх двох слів ця лексична одиниця є відносним синонімом, оскільки в інших контекстуальних умовах перекладатиметься як «лікувальна вода».

Розглянемо ще одне речення у запропонованій статті:

«이날 부산고검·지검을 방문한 한동훈 법무부 장관도 «과하다는 소리가 나올 정도로, ‘약’ 소리 나올 정도로 강력하게 단속해야 한다고 생각하고 검찰이 그 역할을 다할 거라고 생각한다»고 했다». – «Міністр юстиції Хан Донхун, який того дня відвідав офіс Верховної та Обласної прокуратури Пусана, також сказав: «Я вважаю, що нам потрібно вжити жорстких заходів, інколи навіть надмірно, але я думаю, що прокуратура виконає свою роль».

Звертаємо тут увагу на три слова з одним предметно-понятійним ядром. «검찰» – «прокуратура», що є стрижневим у цьому синонімічному ряду, «고검» – «Верховна прокуратура» та «지검» – «обласна прокуратура». Останні два передають відтінки лексичного значення понятійної бази, надають додаткових ознак до зображуваного. Таким чином, синоніми є частковими і в даному контексті семантично важливими, тому найдоцільнішим перекладацьким інструментарієм тут стане метод добору українських лексичних відповідників.

Також нашу увагу привернули наступні два речення: «교육당국도 비상이 걸렸다. 서울시 교육청은 강남 학원가 등을 중심으로 2주 동안 유해 약물 특별 점검을 실시한다». – «Надзвичайну ситуацію оголосили й органи регулювання освітянського процесу. Наприклад, Сеульське Управління освітою проводить спеціальні двотижневі перевірки на обіг шкідливих наркотиків здебільшого на академічних округах Каннама».

Мова йде про два синонімічні між собою лексичні елементи «교육당국» та «교육청». Обидва позначають органи, які займаються управлінським процесом у сфері освіти, тобто сигніфікат один, однак семантичний компонент у них дещо відрізняється. Зокрема «교육청» позначає місцевий відділ управління освітою, який вживається у поданому реченні разом із назвою міста (Управління освітою міста Сеул), тоді як «교육당국» це більш генералізована назва, яка об'єднує всі регулятивні департаменти в одну систему управлінських органів. У висловленні конкретизований синонім також надає додаткових, уточнюючих ознак сигніфікату, але в перекладі ми послуговуємося прийомом експлікації. Це пов'язано з тим, що назви державних установ важко передати частковими синонімами і майже неможливо підібрати абсолютні синоніми, оскільки власні назви унікальні в своєму роді.

Щодо функціонування синонімів у термінологічних підсистемах, деякі науковці визнають шкідливість і небажаність цього явища. Таку оцінку пов'язують з однією із найважливіших ознак терміна, яка передбачає відсутність у нього синонімів [26, с.130; 27, с.114].

Т. Михайленко зазначає, що «майже всі вітчизняні та зарубіжні мовознавці визнають природність і неминучість синонімічних відношень між термінами як вияв загальномовних процесів, проте залишаються дискусійними деякі проблеми: з'ясування меж термінологічної синонімії, визначення критеріїв синонімічності в термінології, роль термінів-синонімів, особливості фіксації синонімічних термінів у словниках» [24, с. 24].

Тому, уникнути нагромадження повторів, семантичної невідповідності термінологічної лексики, або власних назв, ми застосовуємо метод саме описового перекладу. Так сприймати написане українському реципієнту буде набагато легше, особливо якщо адресант є пересічною людиною, яка без фонологічних знань може не знатися на термінології або не орієнтуватися у назвах певних установ.

Виклад фактів у першій проаналізованій статті доволі сухий. Це інформаційно-новинний матеріал, який має на меті повідомити соціум про шахрайські схеми, а це стилістично не передбачає наявності широкого спектру художніх засобів чи широкого застосування синонімії. Друга стаття, яку ми проаналізували, висвітлює суспільні проблеми через призму розважального контенту. В даному матеріалі ми знаходимо багато конотативно-оцінних значень, а відтак синонімічний ряд до кожного окремого денотата буде ширший. Зокрема серед часткових стилістичних синонімів. Стаття виконує інформативно-спонукальну функцію, оскільки повідомляє про негативний вплив розважального контенту у сфері індустрії краси і здоров'я на соціум, а саме як ЗМІ формують нерозривне коло між формуванням у людини неадекватного сприйняття себе і створенням бізнесу на цьому.

Розглянемо заголовок цієї статті.

««살찐 내 모습이 부끄럽다고?» 당신의 수치심이 누군가에게 돈이 된다» (тут і далі 동아일보 07.04.2023 [53]) – ««Соромно за свою зайву вагу?» або як Ваш сором стає грошами інших».

Тут нашу увагу привертають два слова «부끄럽다» («соромитися») та «수치심» («сором»). Незважаючи на те, що Л. Лисиченко зазначає, що «синонімами можуть бути лише слова, які належать до однієї частини мови», і ця думка знаходить підтримку у працях багатьох мовознавців, ми все ж таки дотримуємося думки, що ці два слова можна назвати контекстуальними словотвірними однокореновими синонімами [22, с. 69]. Вони допомагають урізноманітнити виклад фактів, уникнувши небажаних повторів. Перекладаємо

методом добору лексичного відповідника у мові адресата, при чому зберігаючи частину мови, яка була зазначена першопочатково автором статті. Окрім цього далі по статті ми бачимо те саме слово, але транслітероване з англійської мови «셰임» («shame»). Це є абсолютним синонімом до «수치심», але на нашу думку у тексті він дещо стилістично направлений, тому, щоб зберегти це у перекладі ми теж можемо послугуватися прийомом транслітерації та модифікувати слово у «шеймінг», або послугуватися українським лексичний відповідником «сором», «ганьба». Також ми адаптували «살찐 내 모습이» – «мій товстий вигляд» методом модуляції на «зайву вагу», адже так це буде легше сприйматися читачем. Важливо зазначити, хоча семантичний компонент значення зберігається, таку лексичну зміну не можна назвати синонімічною, оскільки ці два вирази мають різні денотати.

Крім того, у першому реченні поданого матеріалу ми зустрічаємо слово «비만인 사람» – «люди з ожирінням», що є відносним синонімом до «살찐 모습이», оскільки має більшу емоційну насиченість, та може позначати хворобу в певних контекстуальних умовах. Тобто, «비만인 사람» може замінювати «살찐 모습이», але цього не можна зробити в зворотному порядку, якщо мова йде про хворобу. Таким чином, ми бачимо, що зв'язки між цими двома синонімами часткові, і функція, яку виконує «비만인 사람» – експресивна. Відтак, ми знаходимо лексичний відповідник із еквівалентним денотативним і конотативним значенням у мові перекладу. Таким чином, ми збережемо стилістичну співвіднесеність, емоційне забарвлення та уникнемо тавтології, що власне є одним із найважливіших завдань синонімії. Також у статті ми знаходимо «뚱뚱한 사람», що майже не відрізняється семантично від «비만인 사람». Щоправда цей синонім теж не має яскраво-вираженого емоційно-стилістичного забарвлення, тому перекладаємо просто як «товста людина» або «людина із зайвою вагою».

Проаналізуємо ще два послідовні речення:

«방송이 끝난 뒤 참가자들을 추적 연구한 결과 대부분은 수년에 걸쳐 원래의 몸무게로 돌아갔고, 일부는 더 늘었다고 한다. 이 프로그램으로 이득을 얻은 건 비만인 몸매를 부각해서 볼거리를 제공하고 돈을 번 방송국뿐이었다». – «Після закінчення телепередачі результати подальшого дослідження показали, що більша частина учасників протягом кількох років повернулися до своєї початкової ваги, а деякі навіть набрали більше. Єдині, хто лишився в плюсі, – це телевізійники, які заробляли гроші, висвітлюючи ожиріння і створюючи на цьому розважальний контент».

Для нас цікавими в цих висловленнях є наступна синонімічна пара: «프로그램» та «방송», де «프로그램» – це «програма» (часто трапляється «TV 프로그램» – «телевізійна програма») та «방송» – «передача, телемовлення». Ці дві лексичні одиниці можна вважати частковими синонімами з ряду причин. Семантичний компонент кожного з них окремо набагато ширший. Словом «방송» можна виразити «радіомовлення», «телемовлення», «ефір», «передачу» тощо. Тобто відповідно до контексту слово набуває певного денотативного значення. У той же час слово «프로그램» може вживатися це лише як «телепрограма», але й в освітній сфері, медичній, технологічній тощо, тоді як «방송» у такому контексті ми використати вже не можемо. Відповідно, слова набувають тотожності тільки у певній мовній ситуації. З вищезазначеного можна також зробити висновок, що «방송» є синонімом, покликаним деталізувати, надати додаткових ознак денотату, показати реципієнту конкретне інформаційне «джерело». Це потрібно зберегти у перекладі, тому ми залишаємо відповідник «телепередача», а другу лексичну одиницю вилучаємо, застосувавши метод опущення і уникнувши таким чином нагромадження повторів.

Ми також можемо зустріти у статті слова «몸매» та «몸», де «몸매» – це «форма тіла», часто зустрічається при описі саме жіночого тіла, та «몸» – просто «тіло». «몸매», незважаючи на те, що має відтінок значення, може

використовуватися у значенні просто «тіло» і є тотожним, цілком взаємозамінним з «몸», тому ми можемо вважати ці синоніми абсолютними. При перекладі «비만인 몸매» – «товсте тіло» ми використали прийом модуляції, і ретранслювали це як «ожиріння» аби передати конотативно-стилістичне значення та експресивну функцію цього висловлення. У цьому реченні ми також зустрічаємо словосполучення «이득을 얻다» – «отримувати вигоду». У наступному реченні нам зустрічається абсолютний до цього словосполучення синонім «이익을 얻다». Обидва слова мають однаковий денотат, сигніфікат і конотат, тому можуть замінювати один одного у будь-якому контексті, щоб уникнути тавтології. При перекладі можемо послуговуватися добром лексичного відповідника або методом опущення. Також у тексті зустрічається відносний синонім до цих двох лексичних елементів. Це «수익을 올리다» – «приносити прибуток». Якщо вищезазначені абсолютні синоніми окрім «прибутку» можуть мати значення «вигода», «користь», то «수익» стосується виключно грошової винагороди. При перекладі ми можемо послуговуватися власне словом «прибуток», або застосувати метод лексичного додавання і транслювати це як «матеріальна вигода».

«미국에서만 720억 달러(약 95조 원) 규모로 성장한 체중 감량 산업은 비만을 개인의 책임으로 돌린다». – «У Америці, індустрія схуднення, яка досягла рекордних 72 мільярдів доларів (близько 95 трильйонів вон) каже, що ожиріння – це виключно особиста відповідальність».

Це речення цікаве тим, що тут знаходимо цілих три синонімічні слова «개인» - «людина», «індивідум», «особистість» (синонім до раніше використаного «사람») «720억 달러 - 약 95조 원» – «72 мільярдів доларів – близько 95 трильйонів вон», «체중 감량» – «зниження ваги» (синонім до застосованого раніше «살을 빼다», а також у тексті застосовувалося слово «몸무게» – «вага тіла»).

Розглянемо синонімічні зв'язки та способи перекладу до кожної з пар.

1. Синонімічний ряд «개인 – 사람». Слова, які на перший погляд можуть здатися абсолютними синонімами, такими насправді не є. Справа у сполучуваності та семантичному компоненті. «개인» може бути замінене на «사람», але не завжди «사람» можна замінити на «개인». Останнє позначає індивідуальність, одну окрему людину серед усього соціуму, групи чи, наприклад, натовпу. Смисловий компонент тут вказує на окремішність людини, на щось, що належить лише їй одній особисто. Водночас «사람» – це більш узагальнене поняття. Воно може позначати як окремого індивіда, так і людину в цілому (маючи на увазі збірно суспільство чи певну групу). Цим словом ми можемо виокремити людину як вид (тобто це не тварина чи рослина). Ця лексема може поєднуватися з іншими іменниками, утворюючи нові лексичні одиниці, наприклад «한국 사람» – «кореець». Така сполучуваність неможлива зі словом «개인»; воно лише може вживатися (як і «사람») як прикметник до іменника. В даному контексті автор хоче зацентувати увагу читача, передати, що індустрія краси ніби звертається особисто до нас особисто, «змушує» кожного з нас відчутти власну відповідальність за своє тіло і здоров'я. Вона наголошує на персоналізованості цього рішення, на тому, що не суцільне суспільство, а кожна окрема особа докладает до цього певних зусиль. Цікаво, що саме так індустрія краси знімає відповідальність за негативний вплив з себе і накладає її на людей. Саме тому, щоб зберегти цю експресивно-спонукальну функцію, ми добираємо відповідний еквівалент у мові перекладу. Методом додавання лексичних одиниць (а саме словом «виключно») підсилюємо конотативне значення цього висловлення.

2. Синонімічний ряд «720억 달러 – 약 95조 원». Ці слова цілком можна вважати абсолютними синонімами. Це приклад темпоральної абсолютності, оскільки в зі фінансовими змінами в економічному світі 72 мільярди доларів не завжди ставатимуть 95 трильйонами вон. В даному реченні ми зустрічаємо «약 95조 원» у якості перехресного уточнення, ймовірно для полегшення перцепції

тексту корейськими читачами різний вікових категорій. Таким чином, аудиторія реципієнтів значно розширюється. Ми зберегли це у перекладі, у якості вточнення, дібравши відповідний лексичний еквівалент, але також доцільним буде або метод опушення, або модуляції (тобто передачі суми у гривнях, або у іншій місцевій валюті, якщо ми перекладаємо, наприклад, на французьку мову) оскільки читачам буде набагато легше сприйняти масштаби розвитку, побачивши суму у звичний для себе спосіб, а також це збереже експресивно-емоційне наповнення зображуваного значення.

3. Синонімічний ряд «체중 감량하다 – 살을 빼다» - «худнути», а також «체중 – 몸무게» – «вага тіла».

Розглянемо першу синонімічну пару. Це стилістичні синоніми. Вони відрізняються тим, що «체중 감량하다» має більш формальний стиль, і частіше за все використовується у новинних статтях і письмовому мовленні, тоді як «살을 빼다» більш загальноживаний. Крім того, останній є питомою лексикою корейської мови, тоді як «체중 감량하다» є синокорейською лексичною одиницею. Обидва слова цілком взаємозамінні, оскільки не мають семантичної різниці, а стилістична різниця мінімальна, тому ми можемо назвати їх абсолютними синонімами. Оскільки вони трапляються у тексті не в послідовних реченнях – ми перекладатимемо добром лексичного еквівалента, або їх синонімічним рядом «схуднути», «втратити зайву вагу».

«체중 – 몸무게» – «вага тіла» є абсолютними синонімами, оскільки не диференціюються ні за стилем, ні за семантичним компонентом, ні за конотативним значенням і перекладатимуться українським відповідником «вага тіла».

Нас також зацікавили наступні два речення:

«뷰티와 안티에이징 산업 역시 이상적 미(美)라는 환상이나 노화에 대한 혐오를 자극한다. 이들은 소비자에게 ‘결함에 대처하지 않는 어리석은 선택을 하지 말라’고 끊임없이 목소리를 높인다». – «Індустрія краси та протидії віку грають

на ілюзії ідеальної вроди та страху перед старінням. Вони постійно закликають споживачів «не робити нерозумний вибір, який не допоможе впоратися з недосконаlostями».

Розглянемо першу синонімічну пару двох запозичених слів «뷰티» та «미(美)». Слова стилістично направлені, з одним семантичним компонентом. Їх диференціація полягає у мові запозичення, де перша лексична одиниця була запозичена з англійської мови, а друга є словом китайського походження. Варто зазначити, що нині існує значний пласт запозиченої лексики, яка настільки асимілювалася у мові, що носії навіть не здогадуються про її іншомовне походження [47, с. 155]. На наш погляд зберігати транслітерацію у перекладі в даному реченні не є доцільним, оскільки це не вбереже стилістичну направленість висловлення, але тільки обмежить цільову аудиторію та погіршить сприйняття адресатами денотативного значення. Найкращим перекладацьким інструментарієм стане підбір синонімічних еквівалентів в мові реципієнта, оскільки два синоніми знаходяться в даному реченні і нам потрібно уникнути небажаної тавтології.

В цьому висловленні також знаходимо слово «소비자», яке може мати синонімічні зв'язки зі словом «고객», використаним у попередньому реченні. «소비자» – слово семантично ширше, ніж «고객». Воно позначає і споживача, і покупця, і, аналогічно з останнім, клієнта. Тобто слова мають часткові синонімічну пов'язаність і можуть взаємозамінювати один одного за певних контекстуальних умов. Серед перекладацького інструментарію послуговуємося підбором лексичного відповідника в мові реципієнта.

«구글의 인공지능(AI) 연구원이던 팀닛 게브루는 인종차별을 비롯한 여러 편향이 구글의 AI에 반영될 가능성을 지적한 논문을 썼지만 구글은 철회를 요구했다». – «Тімніт Гебру, дослідник штучного інтелекту (AI) Google, написав статтю, в якій вказав на можливість наявності в ньому расової

дискримінації та інших відхилень від норми, але Google зажадав спростування».

AI (artificial intelligence) загальноприйнята аббревіатура для позначення штучного інтелекту у мові ЗМІ. Автор статті використовує питомий корейський відповідник «인공지능», урізноманітнюючи таким чином речення лексично. При перекладі ми також використаємо дослівний переклад цього явища – «штучний інтелект», та подібно оригіналу, лишимо загальноприйняте його позначення у новинно-інформаційних текстах. Також автор часто генералізує компанії Google чи Facebook, використовуючи лише «디지털 기업» – цифрова компанія, що теж має синонімічний зв'язок у смисловому компоненті із кожною з компаній. Фактично назва компанії – це додаткова ознака до денотата, однак самі компанії не синонімічними одна до одної. Ми передаємо назви компаній їх оригінальною назвою. Вони не потребують доместикації, оскільки реципієнти навіть без фонових знань звикли сприймати їх саме в первозданному вигляді.

Останньою важливою синонімічною парою, яка зустрічалася протягом усієї статті – це слова «사업», «기업» та «회사». Усі три є частковими синонімами. «사업» може перекладатися як бізнес, робота, справа, компанія, підприємство, фірма, тоді як предметно-понятійне ядро слова «기업» – лише «підприємство», тобто це більш конкретизована назва, це додаткова ознака денотата. «회사» – «компанія», «офіс». Часто вживається, щоб показати статус компанії, що це офіційно зареєстрована організація, при тому є менш формальним ніж «기업» і меншим за масштабом виробництва. В українській мові є екстралінгвальна диференціація між «компанією» і «підприємством», де останнє розцінюється як будівля, де виробляють певні товари, тому часто різниця є принциповою, однак автор даної статті вживає усі три слова у значенні «компанія» без особливих диференційних ознак. З цього можна зробити висновок, що незважаючи на різну ширину семантичного компоненту слова у певній мовній ситуації можуть замінювати один одного і

перекладатимуться вони відповідно до того, чи мав автор на увазі компанію, підприємство чи певний бізнес. Якщо диференціація у контексті не важлива, як, наприклад, у даній статті, то ці синоніми використовуватимуться просто для уникнення тавтології. Найвлучнішим перекладацьким інструментарієм тут стає саме лексичний еквівалент з відповідним семантичним наповненням у мові перекладу (тобто підбір часткових синонімів у мові адресата), який допоможе передати комунікативну мету автора та інформаційний компонент висловлення.

3.2 Проблематика перекладу абсолютних і часткових синонімів у рецензії

Розглянемо наявність та частотність вживання абсолютних та часткових синонімів у іншому жанрі публіцистики, а саме у рецензії до фільму. Жанр рецензії набагато вільніший у застосуванні експресивної, емоційно-насиченої лексики та варіативних художньо-стилістичних засобів. Тут має місце яскраво виражене конотативно-оцінне значення, яким автор наділяє свою розповідь. Вже з першого речення автор налаштовує нас на сприйняття важкої і важливої історії.

«저자는 괴롭힘을 당한 피해자들에게 가해자의 이름을 용기 있게 부르라고 조언한다. 끔찍한 학교 폭력을 당한 문동은(송혜교)이 성인이 돼 가해자들에게 복수하는 내용을 담은 ‘더 글로리’에서 뜨거운 고데기로 지저져 온몸에 상처가 남은 문동은의 모습». (тут і далі 동아일보 07.04.2023 [53]) - «Автор радить жертвам булінгу сміливо називати ім'я кривдника. У фільмі «Слава», який розповідає історію Мун Донин (роль якої виконує Сон Хєкьо), чие тіло через жахливе насильство в школі мало шрами від розпеченого заліза і яка мстить кривдникам, ставши дорослою».

Нашу увагу привертають два синоніми «괴롭힘» («насильство», «гоніння», «булінг») – «폭력» («насилля», «жорстокість»). Ці слова можуть вважатися частковими синонімами, оскільки мають дещо різне смислове та конотативне наповнення. «괴롭힘» має більш конкретизовану семантику,

додаткову ознаку, деталізацію до більш генералізованого «폭력». Однак обидва мають один денотат – «насильство», тому можуть використовуватися в одному реченні як синоніми, де другий з перехресним значенням доповнює, конкретизує перший. При перекладі ми поєднуємо метод конкретизації з підбором лексичного еквіваленту у мові реципієнта («насильство» - «булінг»), для того, щоб зберегти комунікативну мету автора, та надати денотату додаткового конотативного значення.

У наступному реченні ми знову зустрічаємо пару синонімічних слів «학대» та «폭언» («словесні знущання», «лайка»).

«알고 보니 아들은 농구팀 코치로부터 수년간 지속적인 폭언에 시달리고 학대를 받고 있었다». – «Як виявилось, його син протягом кількох років страждав від безперервних словесних образ і сварок з боку тренера баскетбольної команди».

Тут особливу увагу треба звернути на слово «학대». По-перше, ця лексична одиниця може вважатися відносним синонімом до вже згаданого у попередньому висловленні «폭력». Це пов'язано з тим, що «학대» теж може позначати фізичне насильство, але окрім цього значення, це слово має додатковий відтінок, а саме може позначати нанесення моральної, словесної шкоди. В рецензії воно несе саме таке семантичне значення. Однак, якщо мова йде про застосування жорстокої сили, то всі вищезазначені слова можуть взаємозамінювати один одного. Стосовно синонімічної пари «학대» та «폭언» – це теж часткові синоніми, оскільки смисловий компонент останнього набагато вужчий. Так, обидва позначають словесне насилля і можуть замінити один одного у відповідному контексті, але далі їх значення трохи розмежовуються. «학대» позначатиме застосування грубої фізичної сили, тоді як предметно-понятійне ядро «폭언» діє лише в одному семантичному полі – «словесному» і серед відтінків значень може позначати лайку, погані слова та грубіянство. Цю диференціацію у їх семантичному значенні ми можемо прослідкувати на

прикладі представленого речення. Автор хоче сказати, що на його сина впливали не лише словесна кривда, а й лайка (що теж у свою чергу може бути критикою, а значить може нанести моральної шкоди). Слово «학대» перекладаємо, застосовуючи прийом модуляції, тобто не просто «словесне насилля», а «словесні образи», а до «폭언» підбираємо лексичний еквівалент «сварка». Таким чином, ми збережемо стилістичну направленість і комунікативну мету автора.

У наступному реченні ми також зустрічаємо своєрідний перифраз до вищезазначених синонімів – «공격적인 말» – грубі слова, що теж цілком може бути використаний за необхідності уникнути тавтології, оскільки містить один денотат із вищезазначеними синонімами. Перекладаємо дослівно, і таким чином цей перифраз у мові перекладу збережеться, а це зробить висловлення яскравішим. Варто зазначити, що у тексті також зустрічається такий лексичний елемент як «성범죄» – «зґвалтування», «фізичне насилля». Це слово має часткові синонімічні зв'язки з «폭력» та «학대», бо є дуже конкретизованим. Воно містить інший сигніфікат, і несе в собі додаткову ознаку до основного денотативного значення. Якщо «폭력» та «학대» вживаються у значенні нанесення певної фізичної шкоди у певному когнітивно-дискурсивному контексті, то слова можуть доповнювати або взаємозамінювати один одного. При репрезентації цього слова українською мовою цілком доцільно буде зберегти первинну варіацію «насилля», або надати реченню емоційного забарвлення підібравши експресивний еквівалент «насилля».

Наступні речення теж багаті на синоніми.

«... 저자는 코르티솔이 염증 뿐만 아니라 뇌 속의 집행 중추를 방해해 뇌의 발달 구조를 무너뜨릴 수 있다는 걸 알게 된다. 계산이나 언어 능력을 저하시키고, 단기 및 장기 기억력에도 손상을 준다는 것이다». – «... Автор виявив, що окрім запалення, кортизол, втручаючись у роботу виконавчих центрів мозку, може порушувати його структуру розвитку. Це погіршує

обчислення і мовні навички, а також короткострокову і довгострокову пам'ять». Нас цікавлять синонімічні лексичні одиниці «무너뜨리다», «저하시키다», «손상을 주다». Ці слова є частковими синонімами, бо всі три, незважаючи на одне сигніфікативне значення, мають різні додаткові відтінки. Зокрема «무너뜨리다» може перекладатися як «порушувати», «обвалювати», «ламати». «저하시키다» – «зменшувати», «знижувати» (рівень, ефективність тощо). «손상을 주다» – «завдавати шкоди» (збитків, дефектів, погіршувати щось, ламати). Усі три слова застосовуються для урізноманітнення висловлення, і всі вони позначають нанесення певного урону мозку та когнітивним здібностям. Однак, за інших контекстуальних умов, вони не зможуть замінити один одного, бо, наприклад ми можемо вжити «건물을 무너뜨리다» («знести будинок»), але не можемо вжити з цим іменником дієслово «저하시키다». «손상을 주다» – це перифраз, яким теж можна послуговуватися для уникнення повторень та збагачення смислового наповнення речення. При перекладі ми скористалися методом добору лексичного відповідника у мові реципієнта, які теж виражені частковими синонімами (порушувати, погіршувати), а також застосували прийом опущення, надаючи при цьому лаконічність та зберігаючи образно-смислову цілісність висловлення.

Проаналізуємо наступну частину рецензії.

«저자에 따르면 어릴 때 받은 뇌의 상처는 아동기는 물론이고 더 늦은 시기에도 정신질환으로 나타날 수 있다. 피해자가 학대로 인한 충격을 자기 내부로 돌리면 우울증, 불안, 자살, 외상 후 스트레스 등의 증상을 보이고, 바깥으로 돌리면 공격성, 충동성, 약물 남용, 과잉 행동, 태만으로 나타난다는 것이다. 특히 어릴 때 나타난 이런 파괴적인 행동을 가정, 학교 또는 사법 시스템에서 질책과 처벌로 다룰 경우 개인의 트라우마를 더 심화시킨다고 지적한다». – «За словами автора, черепно-мозкові травми, отримані в ранньому віці, можуть проявлятися у вигляді психічних захворювань як у дитинстві, так і в дорослому житті. Якщо жертви інтерналізують травму від насильства, у них з'являються

такі симптоми як депресія, тривога, нахили до самогубства та посттравматичний стрес. Зовні це проявляється у вигляді агресії, імпульсивності, зловживання психоактивними речовинами, гіперактивності та занедбаності. Вказується на те, що з такою деструктивною поведінкою, особливо коли вона виникає в ранньому віці, часто борються за допомогою дорікань і покарань вдома, в школі або в системі правосуддя, що ще більше поглиблює травму людини».

У першому реченні зустрічаємо два лексичні елементи, які мають синонімічний зв'язок: «어릴 때» («в ранньому віці», досл. «коли ти маленький») та «아동기» («дитинство»). Маючи одне денотативне та конотативне значення, синоніми відрізняються лише способом вираження, фактично «어릴 때» є свого роду перифразом до «아동기». Перша словесна одиниця набуває відповідного семантичного значення у поєднанні прикметника з відповідною граматичною конструкцією, друга одиниця є іменником, але слова є тотожними за значенням, отож є смисловими субститутами один для одного. Диференціація полягає у можливості застосування того чи іншого лексичного елемента у граматичній структурі висловлення. При перекладі ми застосували прийом модуляції («어릴 때» – «в ранньому віці») та підібрали український лексичний відповідник до «아동기». Також нашу увагу привернули слова «정신질환» (психічні розлади), «파괴적인 행동» («деструктивна поведінка»), «우울증», «불안», «자살», «외상후 스트레스» («депресія», «тривога», «нахили до самогубства» та «посттравматичний стрес» відповідно). Ряд зазначених симптомів та хвороб не є синонімами, однак усі вони за певних умов можуть бути замінені одним генералізованим словом «психічний розлад» або «деструктивна поведінка». Тобто між цими словами існує певний синонімічний зв'язок, але він є або контекстуальним або одностороннім (тобто депресію на психологічний розлад замінити можна, тоді як в зворотному порядку цього зробити не можна, оскільки психологічний розлад не

завжди є депресією). Також не можна назвати синонімами «정신질환» та «괴적인 행동» («психічний розлад» та «деструктивна поведінка» відповідно), оскільки ці два слова мають різні, хоча і тотожні денотати, а це не є ознакою синонімії.

Також нашу увагу привернули два слова: «트라우마» та «상처». Обидва слова перекладаються як травма, однак перше є запозиченням, а саме транслітерацією від англійського «trauma», а друге має більш конкретизований семантичний компонент, і, хоча його можна перекласти як «травма» його основне значення - «порізи», «рани». Зважаючи на те, що денотат у слів один, а образно-стилістичне наповнення та імпліцитне навантаження різне, слова можна вважати частковими синонімами. Враховуючи прагматику висловлення, вони можуть взаємозамінювати один одного, і перекладацький інструментарій доцільно обирати беручи до уваги зміст висловлення (це може бути прийом конкретизації/генералізації, семантичної модуляції, опущення або підбір лексичного еквівалента). В даному реченні ми теж послуговувалися елементом транслітерації для слова «트라우마» («травма») та прийомом генералізації для елемента «상처» (теж «травма»), оскільки саме таке смислове наповнення несе ця одиниця у наведеному висловленні і в сполученні з іншими лексемами (наприклад зі словом «뇌» – «мозок»). Адаптувавши переклад словосполучення «뇌의 상처는» - «поранений мозок» як «черепно-мозкова травма» (що є більш звичним для перцепції українського читача) ми полегшили імпліцитне сприйняття реципієнтом комунікативної мети автора.

Варто також зазначити, що взагалі тавтологія є однією з характерних особливостей корейських текстів. Інформанти можуть інтерпретувати один і той самий наратив двома абсолютно-тотожними реченнями. Наявність таких висловлень у континууму публіцистичних творів зумовлене інтроспекцією та ідіостилем автора, його креативно-творчими здібностями, фокалізацією вираження наративів та лексично-граматичними особливостями мови. Саме через таку когнітивно-дискурсивну імплементацію явищ дійсності ми часто

бачимо вживання однієї і тієї самої лексичної одиниці у одному і тому самому або послідовних реченнях. При перекладі на українську мову відбувається свого роду екстеріоризація частотності вжитку синонімів, оскільки в українській мові явище тотожності є небажаним, тому часто ми інтерпретуємо одну одиницю мови оригіналу рядом абсолютних або частіше часткових синонімів у мові реципієнта або застосовуємо прийом опущення. Прикладом таких перекладацьких трансформацій є слово «가해자» – «кривдник», яке у мові оригіналу зустрічається тричі на два коротких речення. Щоб урізноманітнити образно-смісловий контекст, зберігши при цьому симетрію значень, ми інтерпретуємо це слово як «кривдник», «нападник», «винний», «злочинець», або контамінативно від нього «зловмисник» тощо. Часто ми просто опускаємо цей лексичний елемент, якщо контекст та зміст речення при цьому лишається незмінним.

Завершуємо аналіз цієї рецензії останнім реченням, яке привернуло нашу увагу з точки зору лексично-стилістичного аспекту.

«진정한 ‘찬란한 아름다움(Glory)’은 그것이 아닐까». – «Хіба це не справжня «Слава»?». В даному висловленні цікавою є прагматика висловлювання, а саме авторська імплементація назви фільму. На початку рецензії автор, використавши частково метод транслітерації, передав оригінальну назву «The Glory» як «더 글로리». У останньому реченні він зберіг первинний варіант, але виключно в якості пояснення для свого креативно-образного стилістичного перифразу «찬란한 아름다움» – «блискуча краса». Це можна назвати частковими стилістичними синонімами, але синонімічні зв'язки ці слова набувають лише в певному контексті. При перекладі ми скористалися методом опущення лексичних одиниць, оскільки речення як окрема синтагма у перекладі вже має яскраво-виражене конотативне значення, тому додаткові перифрази лише зневиразнять його.

Отже, з точки зору перекладознавчого аспекту, абсолютні синоніми зазвичай перекладаються через відповідник у мові-реципієнті, однак, зважаючи

на те, яку функцію виконує синонімічний ряд у висловленні, яка частотність вживання синонімів, яку комунікативну мету має автор і яке денотативне та конотативне значення він закладає, ми можемо послуговуватися різноманітним перекладацьким інструментарієм, який адаптує зміст тексту під перцепцію українського реципієнта. Часткові синоніми, які можуть диференціюватися за різними ознаками (стилістичним, семантичним компонентом тощо), мати яскраво-виражені відтінки значення становлять більшу проблему перекладу і привертають більше уваги сучасних перекладознавців. При подальшому аналізі та перекладацьких трансформацій задля збереження емоційного забарвлення, стилістично-жанрових особливостей і смислового компоненту ми можемо вдаватися до лексично-семантичних замінів, конкретизації, генералізації та модуляції, синтаксичного уподібнення, експлікації, компенсації, прийомів опущення чи додавання тощо. Це означає, навіть абсолютні синоніми мови оригіналу не обов'язково мають перекладатися при перекладі однаково, вони цілком можуть бути передані через часткові синоніми мови реципієнта або взагалі опущені, зважаючи на стилістичні, граматичні, лексичні та морфологічні відмінності досліджуваних мов.

3.3 Особливості ретрансляції синонімів у інтерв'ю як публіцистичному жанрі

Розглянемо також застосування синонімії у такому жанрі публіцистики, як інтерв'ю. Частотність використання синонімів, їх активність у інтерв'ю залежить від теми розмови, від навичок інтерв'юера правильно ставити влучні питання та від змісту і відношення внутрішнього та зовнішнього універсумів опитуваного. «Внутрішній універсум людини – це реальний світ у сприйнятті суб'єкта мовлення, його ментальний світ, сукупність уявлень, мова. Універсум поза мовою мовець пов'язує зі своїм реальним світом. Два типи світів зумовлюють когнітивно-дискурсивну діяльність мовця: спостереження (сприйняття органами чуття) та відтворення, тобто пізнання світу розумом, у

результаті чого в мові формуються прості і складні мовні знаки, що реалізуються як мовленнєві інновації-контекстуально преференціальні опції. Таким чином, людина «привласнює» інформацію соціальної бази даних індивідуально і реалізує її індивідуально, формуючи основу для інтервербальних контактів» [21, с. 176]. Інтерв'ю, яке ми проаналізували, стосується питання збереження, використання та захисту персональних даних. Воно було опубліковане у онлайн-газеті і є певним синтезом інформаційно-новинного матеріалу і предметної розмови зі спеціалістом з даного питання. Матеріал не є багатим на художньо-стилістичні засоби та образність, тому в ньому відсутня широка різноманітність синонімів. Однак, жанр інтерв'ю має яскраво-виражений прагматичний вимір, оскільки екстраполяція думок відбувається через імплікативну призму світосприйняття опитуваного.

Наведемо приклад речення, в якому тотожність виражається не на рівні лексичних одиниць, а на рівні окремих синтагм.

«그는 «알 수 있는 게 많다»가 아니라 «알 수 없는 게 하나도 없다»고 득의양양해한다». (тут і далі 동아일보, 06.04.2023 [53]) – «Замість того, щоб сказати: «Ми можемо багато чому навчитися», він вихвалявся, що «немає нічого невідомого»». У реченні ми бачимо дві тотожні синтагми, оформлені антонімічно, при чому друга синтагма має безпосередній корелятивний зв'язок зі головною ідеєю тексту про викрадення персональних даних, яка пронизує увесь матеріал, а тому ця синтагма має яскраво-виражене конотативне значення. Власне це і стає її функціоналом – налаштувати імпліцитне сприйняття реципієнта і надати образності. Щоб зберегти це при перекладі ми послуговувалися методом модуляції, оскільки саме так ми зможемо наділити цю синтагму необхідним прагматичним значенням. Це можна вважати прикладом синтаксичної синонімії, де семантична тотожність досягається на рівні синтаксичних конструкцій, маючи при цьому різні лексичні можливості.

«이를 계기로 감독기구인 개인정보보호위원회(이하 ‘개인정보위’)는 개인정보를 고의로 유출하거나 부정 이용한 공무원에 대해 1회 적발에도

파면·해임하는 ‘원 스트라이크 아웃’ 제도를 도입하는 등 공공부문의 개인정보 관리를 대폭 강화했다». – «Як наслідок, Комісія з питань захисту персональних даних (далі – «Комісія»), як наглядовий орган, значно посилила управління персональними даними в державному секторі, запровадивши систему «одного удару», яка передбачає звільнення та відсторонення державних службовців, які навмисно розголошують або зловживають персональними даними, навіть якщо будуть спіймані один раз».

Перше, на що варто звернути увагу – це абсолютний відповідник назві наглядового органу, який відрізняється від нього лише графічно – тобто назву компресували. Це зроблено для того, щоб зробити текст більш лаконічним, а також тому, що людська перцепція прагне до спрощення. Так сприймати інформацію набагато легше. Оскільки скорочена назва ніяк не впливає на стилістичне забарвлення або семантичне наповнення, при перекладі ми також можемо скоротити назву до одного слова або ж запропонувати абревіатуру або вже існуючу, або нову, попередньо зазначивши її значення у вигляді додаткового авторського пояснення в тексті.

Також родовидові відношення мають слова «파면하다» та «해임하다» – «звільняти», однак «해임하다» семантично ширше за «파면하다». Воно може позначати не лише звільнення, але й відсторонення від роботи (тимчасово, не обов’язково із паралельним офіційним відрахуванням). Оскільки «해임하다» може заміняти «파면하다» за будь-яких умов, але «파면하다» не завжди може замінити «해임하다» у силу наявності конкретного чіткого семантичного значення, слова можуть вважатися частковими синонімами. Взаємозамінними вони можуть бути лише у певному семантичному середовищі. В даному реченні ця диференціація принципово важлива, автор хоче показати конкретність дій, відповідно при перекладі ми цю різницю інтерпретуємо завдяки лексичним відповідникам із однаковим денотативним та конотативним значенням.

Слова з родовидовими зв’язками знаходимо і у наступному реченні:

«이는 온라인 맞춤형 광고 플랫폼의 행태 정보 수집·이용과 관련된 첫 번째 제재이자, 개인정보보호법 위반 사례 중 최대 규모의 과징금 부과여서 큰 주목을 받았다». - «Це була перше покарання, пов'язане зі збором та використанням поведінкової інформації на онлайн налаштованих рекламних платформах, яка привернула велику увагу, оскільки стала найбільшим стягненням серед порушень Закону про захист особистої інформації».

Нашу увагу привертає слово «맞춤형» – «налаштований», «персоналізований». Це слово у семантичному аспекті корелює зі словом «개인» – «особистий», «персоналізований». Однак, на нашу думку, вважати їх синонімами не можна, оскільки навіть за незначних збігів у смисловому компоненті, слова мають хоч і тотожні, проте різні денотати. У першому варіанті предметно-понятійне ядро базуватиметься на предметі, підлаштованому під людину, її звички, фізичні особливості тощо, тоді як другий варіант передає приналежність чогось людині. При перекладі добираємо відповідний лексичний еквівалент, який передає цю диференціацію у денотативному значенні.

Окрему увагу потрібно звернути на слова «과징금 부과» – «стягнення штрафів» та «제재» – «санкція», «стягнення». Обидві лексичні одиниці мають спільний семантичний компонент, обидва позначають покарання, однак «과징금 부과» має дуже конкретизований зміст, а «제재» може позначати матеріальне покарання лише у сполучуваності з іншими лексичними одиницями. Зважаючи на це, синоніми можна вважати частковими, тому що взаємозамінювати один одного вони можуть лише у відповідному семантичному середовищі. При перекладі ми послуговуємося прийомом генералізації, оскільки про штрафи йшлося в попередньому реченні, а задля легшого сприйняття реципієнтом інформації нам потрібно уникнути повторень. Крім того, прагматика даного речення не передбачає деталізації та вточнення, це ніби узагальнення сказаного в попередніх реченнях, тому такий

перекладацький інструментарій буде цілком доцільним і не змінить контекстуальну пертинентність всього висловлення.

У подальшому автор також використовує слово «과태료», що має мінімальну семантичну різницю з «과징금», але яка може диференціюватися в мовленні, тому ці дві лексичні одиниці можна вважати частковими синонімами і перекладати як «штраф» та «пеня» відповідно. В той же час у тексті також використовується слово «처분» та «처벌» – «покарання». Обидва мають схожість у значеннях, але «처분» може позначати покарання у вигляді соціально-виправних робіт, а також може позначати «стягнення», чим збігається з «제재», якщо вони застосовуються у відповідному контексті. «처벌» є покаранням, що передбачає кримінальну відповідальність.

Це можна побачити у реченні нижче:

«경미한 위반 사항도 형벌로 규율하던 것을 과태료·과징금과 같은 경제벌(경제제재) 중심으로 전환한 것이 오히려 글로벌 스탠더드에 부합한다».
– «Перехід від покарання за незначні порушення до економічних санкцій, таких як штрафи та пеня, відповідає світовим стандартам».

Також варто зазначити, що автор вживає «경제벌» у значенні економічного покарання і тут же наводить більш деталізований приклад «경제제재» – «економічна санкція», але при перекладі ми це опустили, оскільки у цільовій мові особливої семантичної різниці у цих двох лексичних одиниць немає, тому не є доцільним це дублювати.

Варто звернути увагу на ще один відносний синонім «벌금형» – «штраф», який має додатковий смисловий відтінок. На відміну він усіх попередніх варіантів цей вид штрафу корелює не з адміністративними покараннями, а з кримінальними справами. При перекладі ми лишаємо цю термінологію, а прагматику лексичної одиниці передаємо через переклад цілісної синтагми.

Також у тексті знаходило наступні дві лексичні одиниці «시민» («городянин», «громадянин») та «국민» («громадянин», «представник нації»).

Того чи іншого значення представлені лексичні одиниці можуть набувати у сполучуваності з іншими словами, тобто у певному семантичному середовищі і лише в цьому випадку вони можуть бути взаємозамінні (як, наприклад, у представленому інтерв'ю, де обидва слова позначають «громадян Кореї»). Однак ці слова не можна вважати синонімічними, тому що мають різне предметно-понятійне ядро. В першому випадку це «місце проживання», а у другому – «приналежність до певного народу». Оскільки у інтерв'ю автор не наголошує на цій диференціації, в перекладі ми застосуємо метод генералізації і використаємо слово «громада», що включатиме в себе як громадян, так і городян.

Варто зазначити це одну пару слів, що пов'язані синонімічними зв'язками – це «데이터» та «정보» («дані», «інформація»). Обидва слова мають одне денотативне значення, але друге є більш стилістично забарвленим, оскільки є транслітерованим запозиченням від англійського «date». Автор застосовує іншомовне слово як просто у контексті, щоб урізноманітнити своє мовлення, так і як власну назву («마이 데이터» – від англ. «My date» – «Мої дані»). Варто зазначити, що це прийом форенізації, тобто підлаштування її під міжнародні стандарти. Незважаючи на те, що слова повністю співпадають за семантичним компонентом, їх досі не можна назвати абсолютними синонімами через їх обмежену сполучуваність. Тобто за певних контекстуальних умов заміна «데이터» на «정보» буде стилістично недоцільною, тоді як заміну у зворотному випадку ми доволі часто спостерігаємо в інтерв'ю. Таким чином, ми можемо зробити висновок, що слова можуть взаємозамінювати один одного лише тоді, коли цього дозволяє стилістика тексту. У даному матеріалі ми можемо прослідкувати, що автор використовує слова як рівнокомпонентні, тому у перекладі ми оперуємо двома синонімічними словами-відповідниками «дані», «інформація».

У наступних реченнях знаходимо синонімічний ряд: «사용하다, 쓰다, 활용하다».

«그러나 언젠가 사용할 물건이라면 어떻게 보관하고 어떻게 꺼내 쓸지 동시에 고민해야 한다. 그것이 보호다. 국민의 소중한 개인정보를 침해 위험으로부터 보호하는 것은 위원회의 존재 이유고, 이를 전제로 정보 주체의 신뢰에 기반해 어떻게 데이터를 유용하게 활용할 것인지에 대한 고민도 함께 해나가야 한다». – «Але якщо ви збираєтесь колись користуватися цим предметом, вам потрібно подумати про те, як ви будете її зберігати, брати і використовувати одночасно. Це і є захист. Захист дорогоцінної особистої інформації людей від небезпеки і є причиною існування комісії. Виходячи з цього, ми також повинні думати про те, як ефективно використовувати дані, ґрунтуючись на довірі суб'єкта інформації».

«사용하다» – «користуватися», «쓰다» – «використовувати», «користуватися», «활용하다» – «використовувати», «застосовувати». Усі три одиниці семантично тотожні, однак кожен з них має свій відтінок значення. Найбільш загальним є «쓰다» і саме це слово є абсолютним синонімом до інших двох, оскільки в залежності від семантичного оточення може набувати різних значень, відтак є взаємозамінним. Різниця між «사용하다» і «활용하다» полягає у тому, що останній здебільшого позначає процес застосування, використання з метою отримання якоїсь корисності, тоді як «사용하다» використовується для позначення просто процесу користування. Тому ці два слова є частковими синонімами і можуть взаємозамінювати один одного лише в певному контексті. Семантично близьким до «활용하다» є «이용하다» «вживати», «використовувати», яке також зустрічається у тексті у відповідному значенні. При перекладі добираємо відповідні еквіваленти серед часткових синонімів цільової мови, оскільки так ми зможемо найточніше передати диференціацію у відтінках значень.

«기존 법은 특정 장소, 특정 건물에 부착돼 있는 고정형 영상기기(CCTV)만 규율하고 있어 자율주행차, 드론, 배달로봇, 보디캠처럼 이동하면서 촬영하는 경우는 '회색지대'였다». – «Чинне законодавство

регулює лише стаціонарні відеокамери (CCTV), які прикріплені до певних місць та будівель, залишаючи «сіру зону» для зйомки руху автономних транспортних засобів, безпілотників, роботів для доставки та натільних камер».

У цьому реченні автор використовує два абсолютних синоніми «고정형 영상기기» та «CCTV» – «стаціонарні відеокамери», де корейський варіант є доместикацією загальноприйнятої аббревіатури до цього поняття. Однак автор вирішив лишити цю перехресну назву і надалі може послуговуватися обома абсолютно взаємозамінно. Перекладаємо лексичним відповідником лише корейську назву, а англійську лишаємо для вточнення і чіткого розуміння. Як зазначає І. В. Корунець, « за умови наявності та функціонування у мові-реципієнті відповідника у вигляді такого ж запозичення, використовуємо прямий переклад компонентних частин без суттєвої зміни їх структурної форми (транслітерація чи транскрипція) чи застосовуємо метод лексико-семантичних заміни, у вигляді описових зворотів чи підбору аналогів « [17, с. 141].

У інтерв'ю ми також зустрічаємо словосполучення контролювати інформацію, дієслово з якого автор передає як «감독하다» та «통제하다». Слова є частковими синонімами, оскільки «감독하다» є семантично ширшим і контроль у ньому передається через компонент нагляду або керування, тоді як у «통제하다» цей контроль більш стосується регулювання, утримки. У певному контексті ці слова можуть використовуватися паралельно, однак у тексті ця семантична різниця принципово важлива, тому ми інтерпретуємо їх як «стежити»/«охороняти», та «контролювати» відповідно.

«올해 초 국가인권위원회가 원격 얼굴인식 기술이 인권침해의 위험성이 있으니 기본권이 침해되지 않도록 관련 법이 마련될 때까지 공공장소에서 원격 얼굴인식 기술을 활용하지 않도록 조치하라고 국무총리에게 권고했다». – «На початку цього року Національна комісія з прав людини Кореї порадила Прем'єр-міністру вжити заходів, щоб не використовувати технологію дистанційного розпізнавання обличчя в громадських місцях, оскільки це

створює ризик порушення прав людини, до моменту поки не будуть підготовлені відповідні закони для запобігання порушенням основних фундаментальних прав».

В цьому реченні синонімічними є «인권» та «기본권» – «права людини», основна семантична відмінність між якими в тому, що «인권» – це універсальне поняття прав людини, а «기본권» – це права, що існують в рамках конкретної правової системи в межах, дозволених законом. Тобто «기본권» має додатковий відтінок значення, а отже слова не можуть бути взаємозамінними у будь-якому контексті, а це дає нам можливість називати їх частковими синонімами. Ця диференціація в тексті показана за допомогою лексичного оточення, тому в перекладі ми можемо просто зазначити «людські права» до «인권» та застосувати прийом додавання лексичних одиниць, інтерпретуючи «기본권» як «основні фундаментальні права».

Також нашу увагу привертає словосполучення «원건 얼굴인식 기술이» і синонімічне до нього «안면인식 프로그램», яке застосовується у наступному реченні. Два тотожних словосполучення, які можуть використовуватися паралельно у тексті задля уникнення небажаних повторів. При перекладі використовуємо прийом експлікації, оскільки одиниці вже семантично і стилістично наповнені.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

У третьому практичному розділі було здійснено комплексний аналіз суцільної вибірки семантично тотожних слів різножанрових публіцистичних творів сучасних південнокорейських ЗМІ (основу склали синонімічні слова, знайдені у двох статтях, рецензії та інтерв'ю в онлайн-газеті «Дон-а ільбо»), де було чітко окреслено їх лексико-стилістичні, структурно-семантичні та граматичні особливості та запропоновано варіанти їх інтерпретації українською мовою. У публіцистиці абсолютна синонімія поступається відносним синонімам. У статтях тотожні пари слів зустрічаються доволі часто, зокрема було знайдено і проаналізовано 9 абсолютних синонімічних пар та 16 часткових. У рецензії, яка є більш художньо наповненою абсолютних синонімів не було, натомість ми дослідили 9 пар часткових. Інтерв'ю стало найбагатшим на синонімію – 4 абсолютних синоніми та 11 часткових. При перекладі ми також послуговувалися тотожними словами і зазвичай це були часткові синоніми, що ще раз доводить, що в будь-якій мові абсолютна синонімія не є розповсюдженою і лексичні одиниці як правило будуть мати певні особливості

характеристики, ознаки, додаткові відтінки значень тощо. Враховуючи контекст, функціонал, комунікативну мету автора та жанрово-стилістичні особливості твору, найвживанішим перекладацьким інструментарієм, який доцільно було застосовувати, став підбір лексичних відповідників, які виявлялися у більшості випадків частковими синонімами цільової мови. Також ми часто послуговувалися методом опущення лексичних одиниць, зважаючи на те, що тотожність та повторення в корейській мові є типовим явищем, але в українській мові повтори є небажаними. Винятковими методами є прийом модифікації, генералізації, експлікації та додавання лексичних одиниць.

Таким чином, дослідивши специфіку корейської публіцистики та проаналізувавши усі характерні особливості використання синонімії в корейській мові, які є каменем спотикання для багатьох перекладачів, нами було представлено методи вирішення цієї проблеми.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Зараз у світі безліч мов, і жодна з них не розвивається у повній ізоляції одна від одної. Корейська мова не виключення. Завдяки культурному обміну з багатьма країнами, тенденціям до глобалізації та уніфікації певних питань, мова зазнала величезного впливу з боку інших мов, що призвело до збагачення лексичного запасу. Інтенсивність міжкультурної та міжмовної співпраці, а також наявність в корейській мові двох величезних лексичних прошарків (власне корейського та китайського) спричиняє появу щораз більшої кількості чужорідних лексем, які є подібними за значенням у різних галузях життя у мові-реципієнті, що у свою чергу вимагає розуміння та вміння використовувати їх у відповідності до мовних стандартів мови-одержувача. Корейська мова синонімічно багата і цей лексичний пласт безперервно збільшується. Це пояснюється тим, що у процесі мовлення щораз з'являються нові відтінки зображуваного, мовці надають йому власних ознак, характеристик чи оцінок. Мова – це створення нових асоціативних зв'язків, це поява нових сенсів, а відтак виникає необхідність конкретизувати зображувальний об'єкт.

В корейській мові ми можемо спостерігати тенденцію швидкого пізнання людиною навколишнього світу, його нових властивостей, ознак, характеристик і як суспільство намагається якомога точніше описати якесь слово, явище чи поняття, уточнити зміст і дати цьому новому надбанню людського пізнання окрему контекстуальну назву. Так з'явилася синонімія. Вона властива різним рівням мови – морфологічному, граматичному, лексичному. Синонімія є одним із джерел збагачення мови, наділення її образністю, свіжістю, різноманітністю у методах висловлення однієї і тієї ж думки. Це стає предметом дослідження багатьох лінгвістів і культурознавців та каменем спотикання для багатьох перекладачів. Завдяки синонімам у публіцистичних творах ми маємо змогу вивчати методи побудови речень, семантичну, лексичну, синтаксичну структуру мови, знайомитися з культурним аспектом та новими, незвичними для української мови конструкціями та способами вираження думки.

Публіцистика ж в корейському суспільстві відіграє велику роль. Вона є сферою масової комунікації, яка популяризує актуальні проблеми суспільства, ідейно-політичні та соціальні питання; висвітлює науково-культурну та технічну сферу; виступає організатором перенасиченого інформаційного простору та джерелом вираження плюралізму громадських думок. Варто зазначити, що першопочатково публіцистичні твори використовували як засіб емоційного впливу на маси, себто для маніпуляцій суспільними поглядами. У кінці 20-го століття, коли послабився державний контроль та цензура, публіцистичних творів стає більше, вони набувають відносної незалежності. Крім того, на ЗМІ впливає політика демократизації суспільства. Правдиве висвітлення будь-якої інформації, свобода слова, самостійність посирили популярність масмедіа, зокрема газет та журналів. Вони стали соціально-значущими для суспільства. Саме тому корейська публіцистика представляє неабиякий науковий інтерес. Зважаючи на те, що співпраця України з Південною Кореєю доволі активна, саме завдяки публіцистичним творам ми маємо змогу швидко дізнаватися невикривлені факти, поглиблювати свої

знання корейського менталітету, стимулювати культурну, економічну, науково-дослідницьку співпрацю. Загалом, поприще публіцистичних творів відноситься до умовного «простору», який забезпечує більш-менш автономну та відкриту арену або форум для публічного обговорення. Доступ до простору вільний, він гарантує відносну свободу слова, асоціацій та експресій. Публіцистика відіграє роль ніби посередника між різними шарами суспільства та державою, забезпечуючи їх комунікацію, обміном думками та досвідом. Вони є своєрідним «рупором» для передачі інформації та потужним засобом впливу на широкі маси населення. Вона може бути більш глобальною і використовуватися у міжнародних дослідницьких науково-культурологічних цілях.

У зв'язку з активною міжкультурною комунікацією релевантним стає питання якісних перекладів у сфері масмедіа, зокрема на поприщі публіцистичних текстів. У ході зіставного лінгвостилістичного дослідження нами було опрацьовано ряд лінгвокультурологічних напрацювань з питань структури, семантики, функціоналу, особливостей синонімії та її застосування у відповідності до жанру і стилю. Було виявлено, що синоніми допомагають уникати тавтології, збагачують мову, роблячи її емоційно-насиченою, привертають увагу адресата до зображуваного поняття, розкриваючи його особливості через додаткові значення, надають висловленню певного стилістичного відтінку. Синоніми роблять мову більш експресивною, живою, вони віддзеркалюють стилістично-жанровий компонент і пронизуючи увесь текст, огортають його у світоглядну позицію автора, при цьому надаючи відкриту конкретну оцінність, що власне і відрізняє публіцистику від художньої літератури, де часто ми зіштовхуємося з виключною суб'єктивізацією або вимислом. Крім того, в корейській мові ми часто стикаємося з явищем полісемії і саме використання синонімів допомагає визначити, яке саме значення має певна лексема у відповідному контексті. Синонімія як явище дає можливість визначити інтролінгвальний напрямок розвитку мови, способи, шляхи її еволюції та змін, а також надає твору образності та виразності, що є важливим

при вивченні лінгвокультурологічного аспекту і що в той же час викликає труднощі у перекладачів, на ряду із застосуванням термінології, запозичень, нелексикалізованих в цільовій мові наративів або гонорифічних слів.

Порівняльний аналіз джерельних синонімів та їх перекладів дозволив виявити, що передача комунікативно-прагматичної мети, закладеної в двох семантично тотожних словах, потребує неабияких зусиль. Тому для їх інтерпретації і коректного відтворення особливостей та прагматичного потенціалу у мові-реципієнті було застосовано широкий перекладацький інструментарій, зокрема прийоми семантичної модуляції, генералізації, конкретизації, транслітерації, та методи повного синтаксичного уподібнення, додавання та вилучення лексичних одиниць, лексичних заміни, експлікації, підбору повного чи часткового еквіваленту, застосування доместикації, форенізації, культурної апроксимації тощо. Зважаючи на граматичні та лексичні відмінності корейської та української мов, під час перекладу часто застосовувалися відповідні трансформації. У разі відсутності відповідника на специфічний лексичний елемент, у перекладі використовуємо перифраз.

Головне завдання інтерпретатора у процесі перекладу – зберегти функціонал й правильно відтворити закладену від початку семантично-емоційну навантаженість. Для цього перекладач має володіти достатньою кількістю фонових знань, вміти екстраполювати свій країнознавчий досвід на полотно перекладу, а також застосовувати усі мовні ресурси задля створення легкої для імпліцитного сприйняття інтерпретації синонімічних слів. У ході компаративного перекладознавчого аналізу було виявлено, що синонімія – це різновекторне, поліфункціональне явище, яке дозволяє глибше зрозуміти запропонований матеріал та оцінити особливості функціонування публіцистики. Нехтування прагматичним потенціалом синонімії призводить до зсувів у інформаційному просторово-часовому континуумі, тому нами було експериментально дібрано найоптимальніші способи відтворення усіх проблемних аспектів корейських синонімічних слів. Матеріал нашого

практичного дослідження створює широкі перспективи для подальших досліджень у сфері медіа-дискурсу, журналістики та лінгвокультурології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Апресян Ю. Д. Избранные труды, том 1. Лексическая семантика. 2-у изд., испр. и доп. Москва: Издательская фирма «Восточная литература», 1995. 472 с.
2. Білодід І. К. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія. Київ: Наукова думка. 1973. 438 с.
3. Бублик Л. М. Теоретичні засади синонімії в українській мов. Культура народів Причорномор'я. 2002. №35. С. 89–93.
4. Булаховський Л. А. Нариси з загального мовознавства. – К., 2009.
5. Винокур Г.О. Проблемы культуры речи. Москва: Работник просвещения. 1929. С. 82-92.
6. Гайденко Ю. О. Структурний компонент лексичного значення слова та його зв'язок із прагматичним. Південний архів. Філологічні науки. 2017. Вип. 68. С. 158-162.

7. Гарифуллина Э. И. Особенности использования синонимов в языке электронных СМИ: на материале русской и английской электронной прессы с 2004-2008 гг. : автореф. дис. ... канд. фил. наук : 10.02.20 . Казань 2009. 25 с.
8. Грищенко А.П., Мацько Л.І., Плющ М.Я. Сучасна українська літературна мова: підручник. Вид. перероб. допов. Київ: Вища школа. 1997. 493 с.
9. Дудик П. С. Стилїстика української мови: навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2005. 368 с.
10. Енциклопедія Українська Мова / редкол.: В. М. Русанівський та ін. Київ : «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 833 с.
11. Жовтобрюх М. А., Кулик Б.М. Курс сучасної української мови. Київ: Вища школа, 1972. 420 с.
12. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. Вид 2-ге перероб. і допов. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
13. Капелюшний А. О. Практична стилїстика української мови. Навчальний посібник. Вид . 2-ге , перероблене. Львів: ПАЮ, 2007. 400 с.
14. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Посібник. Вид 4-е, виправл. Вінниця: Нова книга, 2004. 576 с.
15. Коваль А. П. Практична стилїстика сучасної української мови. Вид 3-те вид., допов. і перероб. Київ: Вища шк., 1987. 351 с.
16. Комиссаров В. Н. Теория перевода. Лингвистические аспекты. Учеб. для интов и фак. иностр. яз. Москва: Высш. шк., 1990. 253 с.
17. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2003. 448 с.
18. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту. Навч. посіб. Вид. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Знання, 2008. 423 с.
19. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Підручник. Київ: ВЦ Академія, 2001. 368 с.

20. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Підручник. Вид. 3-тє. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 464 с.
21. Лепетюха А. В. Синтаксична синонімія у французькій художній прозі ХХ – початку ХХІ століть. : дис. ... д-ра філ. наук : 10.02.05. Київ, 2020. 549 с.
22. Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української літературної мови. (Семантична структура слова). Харків: «Вища школа», 1976. 109 с.
23. Мацько Л. І. Стилїстика української мови: підручник. Київ : Вища школа, 2003. 462 с.
24. Михайленко Т. Д. Синонімічні відношення в українській науково-технічній термінології. Українське мовознавство. 2003. № 25. С. 24
25. Мойсієнко А. К., Бас-Кононенко О.В., Бондаренко В.В. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник. Київ: Знання, 2010. 270 с.
26. М'ягkota І. В. Синоніми та варіанти у термінолексичі української фольклористики. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології. 2014. № 791. С. 129-133.
27. Паночко М. М. Лексичні особливості української юридичної термінології початку ХХ століття. Одеський лінгвістичний вісник. 2015. Вип. 5(2). С. 112-115.
28. Плющ М. Я., Бєвзенко С. П., Грипас Н. Я. Сучасна українська літературна мова. / Під ред. М.Я.Плющ. Київ: Вища школа, 1994. 414 с.
29. Пономарів О. Д. Сучасна українська літературна мова. Київ: Либідь. 2001. 400 с.
30. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
31. Соссюр Ф. де Курс общей лингвистики. Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 1999. 432 с.

32. Ужченко В. Д. Сучасна українська літературна мова : навч. комплекс : посіб. для студ. філол. спеціальностей. Вид 2-ге, випр. і доп. Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2009. 299 с.
33. Asim Ismail Ilyas Al-Titinchy. Lexical Translation Difficulties & Context a dependent Synonymy. International Journal of Arabic-English Studies. Vol. 16, 2015-2016. P. 129-142.
34. Communication in the Real World An Introduction to Communication Studies. University of Minnesota Libraries Publishing, 2016. 809 p.
35. Cruse, D. Alan. Meaning in Language: an Introduction to Semantics and Pragmatics. Oxford: Oxford University Press. 2000. 424 p.
36. Herbert Ernst Wiegand. Semantics and Lexicography: selected studies (1976-1996).Lexicographica / Series maior: Series maior.97. Tübingen: Niemeyer, 1999. 355 p.
37. Jieun Kiaer. The Routledge Course in Korean Translation. London: Routledge, 2017. 186 p.
38. Kang Ji-Hae, Judy Wakabayashi. Translating and Interpreting in Korean Contexts: Engaging with Asian and Western Others. London: Routledge, 2019. 262 p.
39. Kim Wook-Dong. Translations in Korea: Theory and Practice. Singapore: Springer, 2019. 178 p.
40. Lynn Janet Thiesmeyer. Discourse and Silencing Representation and the Language of Displacement. John Benjamin’s Publishing Company. 2003. 315 p.
41. Murphy G. Leo. The Big Book of Concepts. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press. 2004. 568 p.
42. Murphy, M. Lynne. “Synonymy and similarity” in Semantic Relations and the Lexicon: Antonymy, Synonymy and Other Paradigms. New York: Cambridge University Press, 2003. P. 133-168.
43. Rod Tyson. English loanwords in Korean: patterns of borrowing and semantic change. Arizona: El Two Talk, 1993. Vol 1., No. 1. P. 29-36.

44. Tadjieva M. F. The problem of synonyms in the translation. Евразийский Научный Журнал. 2017. Вып.3. С. 171.
45. 조희숙, 경희대. 동의어 발생과 사회심리언어학적 현상 - 완곡어와 위약어의 상관관계 고찰. 서울: 발행기관 : 한국노어노문학회 제21 권 제 2 호, 2009. 30 쪽
46. 김선영, 전후민. 한국어 학습자를 위한 유의어 사전에서의 화용적 정보 기술 방안. 서울: 발행기관 : 한국노어노문학회 제 40 권 제 16 호, 2010. 39 쪽
47. 이익섭, 이상억, 채완. 한국의 언어. 서울: 신구문학사, 1997. 365 쪽
48. 유경민. 신어의 언어 문화적 고찰. 서울: The Journal of the Convergence on Culture Technology (JCCT), 2020. Vol. 6, No. 1. 6 쪽
49. 장현숙. 동의어의 효육적인 지도 방안. 서울: 초등교육학과 초등국어교육 전공, 2001. 120 쪽.
50. 정종태. 현대국어 동의어의 의미론적 고찰. 광주: 전남대학교 대학원 국어국문학과, 1994. 80 쪽
51. 조의연. 의미운률과 의미 등가성: «빈칸» 은 «empty space» 인가 «blank space» 안가 서울: 발행기관 : 한국노어노문학회 제 3 권 제 4 호, 2003. 21 쪽

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

52. Газета 주간동아. URL: <https://weekly.donga.com/>
53. Газета 동아일보. URL: <https://www.donga.co>
54. Газета Daum 신동아. URL: <https://v.daum.net/channel/227/home>
55. Журнал Woman Donga. URL: <https://woman.donga.com/>
56. Український тлумачний словник: веб-сайт. URL: <http://sum.in.ua>